

SLOVENSKE NOVICE

Neodvisen slovenski
tednik. Najbolj razšir-
jen v severozapadu Z.
D. Uspešen za oglaš-
vanje.

SLOVENSKE NOVICE

SLOVENIAN NEWS

An independent Slo-
venian Weekly. Covers
all the territory in the
Northwest Best adver-
tising medium.

LIST ZA SLOVENCE V SEVEROZAPADU ZEDINJENIH DRZAV. GLASILO S. K. P. DRUŽBE.

Letnik IV.

CALUMET, MICHIGAN, OKTOBER 3 1919.

Štev. 28

Jeklarska stavka se še vedno nadaljuje.

Delayci bodo sami odločili stavko je dejal E. G. Gary, ki je ponovno odklonil pogajanje z delavskimi vodji.

Senatni odbor preiskuje vzroke stavke.

Pittsburg, 1. okt.—Položaj stavke jeklarskih delavcev, ki se je pričel v ponedeljek zadnjega tedna se je spremenil le v toliko, da delavski vodje trdijo, da so skoro vse tovarne v pittsburskem okraju zaporte, doim lastniki tovarn pa trdijo, da se vsaki dan več mož vrača nazaj na delo. Po poročilu iz štrajkarskega glavnega urada je sedaj 375,000 delavcev na štrajku ali 33,000 več kakor zadnji teden.

Tudi v Bethlehemskem distriktu ni velike izpremembe, obdelavci izdajajo nasprotujoča si poročila.

Washington, 1. okt.—Predsednik jeklarskega trusta Gary je danes pozvan pred kongresni odbor ki preiskuje vzroke stavke. On je trdil da so bili delavci zapleteni in da ni industrije na celotnem letu, ki bi svoje delavce boljše plačevala, kakor ravnajo jeklarski delavci inozemsev, ki pa niso ustavljali iz svoje, ampak prisiljeni od delavskih voditejev, ki so več slučajih grozili z nasiljem, zato, da so ustrahovali delavce. Gary je dejal dalje, da bo največjo škodo celim Zdr. Državam, ako bodo unije kontrolierale industrije v deželi. Produkcija se bo znižala in Zdr. Države ne bodo mogle tekmovali z drugimi deželami in prišlo bo do položaja, kakoršen je danes na Angleškem. Ponovno je odklonil sestanke z delavskimi voditelji in je izrazil upanje, da bodo delavci sami odločili stavko, ako se bo mogel vzdržati mir. Po njegovem mnenju je edini vzrok stavke — eden shop t. j. pravica delavčevega delati v tovarni ne glede nato če je član unije ali ne. In v tem pogledu se jeklarski trust ne bo nikdar podal. Delavec naj sam odloči, ali naj bo član unije in ako ne, ga nihče ne more k temu siliti. Stavka po njegovem mnenju ne bo vspela, ker je bila izvoljena in izzvana od tujih organizatorjev in delavskih unij.

Gary, Ind. 2. okt.—Okrog 400 delavcev se je danes vrnilo na delo. Sedaj ima kompanija okrog 1000 mož na delu in tovarne proizvajajo 35 odstotkov navadne produkcije. Delavski vodje seveda so zani kujejo.

Slovence v Radgoni proti aneksiji.

Washington, D.C.—Jugoslovanski informacijski biro je prejel 17. septembra iz Belgrada poročiljo sledeče vsebine:

Ministr znanjih zadev države, Srbov, Hrvatov in Slovencev je prejel protastno resolucijo Slovencev.

Radgoni na Štajerskem so zaključili mirovno konferenco, da se priključi Radgona z Nemški Avstriji.

Resolucija je prišla od predsednika Narodnega sveta v Radgoni in imela 4000 Slovencev, ki se je

in na katerem so bile zastopane poleg omenjenega trga še sledeče občine v okolici: Zetinci, Dedonci, Senkoveci, Slovenske Gorice, Poterana, Stara Vas, Nova Vas, Plitvica, Plitviški Vrh, Lečane in gornja Radgona. Navzoči so bili tudi predstavniki Prekomurja, ki so zastopali 120,000 prebivalcev. Zborovalci so protestirali proti neresničnim poročilom vsenemškega agenta Kamnikerja. Mnogi Nemci grozijo, da bodo obesili Slovence, drugi se pa pripravljajo, da se poslovenijo, kajti uvidijo, da bo Radgona gospodarsko uničena, ako jo dobi Nemška Avstrija.

V Radgoni sta le dva mosta čez Mujo, ki vežeja Prekomurje z ostalo Slovenijo. Vsa trgovina v Prekomurju in na ostalem ozemlju na desni in levi strani Mure, gre skozi Radgono. Slovenci v dotičnem okrožju so apelirali na generalni štab srbsko-hrvaško-slovenske armade, da se mora Radgona braniti proti volji mirovne konference, če bo treba. Prebivalstvo je silno razjarjeno in postoji nevarnost revolucije. Resolucija tndi zahteva, da se pošlje osebna komisija na lice mesta, ki naj presodi slovenski značaj Radgone in vasi severno od Mure, Zetincev, Dedoncev, Senkovecev, Slovenskih Goric, Poterane, Stare in Nove Vasi, v katerih biva več kot 10,000 Slovencev.

Prebivalci prosijo vlado v Belgradu, da se naj potegne za nje in drži besedo, kajti obljubila je, da noben del naroda ne sme biti ločen, najmanj pa Radgona, kajti tam so v maju 1918 padli prvi Slovenci za svobodo svoje domovine.

Jugoslovanska vladna kriza še ni rešena.

Iz — Belgrada je prišla brzojavka, ki se glasi, da ministrska kriza v Jugoslaviji še ni rešena. Zadnji teden se je Dr. Dragoljub M. Pavlovič, predsednik Narodnega predstavništva, posvetoval z voditelji političnih strank o rešitvi krize, toda na predlog voditeljev radikalnega, narodnega in jugoslovanskega kluba je bilo sklenjeno, da se počaka toliko časa dokler ne pridejo mirovni delegatje iz Pariza.

Delegatje so prišli 20. septembra in še tisti dan se je višila kabineta seja, kateri je predsedoval regent Aleksander. Mirovni delegatje so poročali o svojem delu in o položaju na mirovni konferenci. Kaj je bilo potem zaključeno, brzojavka ne pove.

Veliki izgredi v Omahi.

Omaha, Neb. — V nedeljo so bili tukaj silni izgredi med belini in črnimi. Drhal je zažgala sodno poslopje, linčala sedem zamorcev in hotelje. Tudi župana Smitha, katerega so rešili policaji, je imel vrh že na vratu. 5000

Reško vprašanje dela preglavice diplomatom. Ameriški mornarji so se izkrcali v Dalmaciji.

Pariz, — Brzojavka iz Rima, opirajoča, se na poročilo v "Epoci" se glasi, da so srbske regularne čete in jugoslovanski prostovoljci zasedli Sneznik, okrog 20 milj severno od Reke, in stražijo Bistriško dolino in šentpetersko železnico.

Kodanj, — Poročilo iz Splita, se glasi, da so se izkrcali ameriški pomorščaki s torpedorušilca v Trogirju, Dalmacija, in prisilili italijanske čete, da so zapustile omenjeni kraj. Poročilo pravi, da so jugoslovanske čete napadle mesto, ko je pripadlo ameriška ladja v luko. Izkrcalo se je 200 Američanov s strojnimi. Prebivalci v Trogirju, ki so videli dvojno pomoč, so pričeli streljati na Italijane, ki so se naglo umaknili. Jugoslovani so medtem ujeli italijanski oklopni avtomobil, na katerem je bil poveljnik d'Annunzijeve, pristave s tremi častniki vred; ameriški pomorščaki so vzeli ujetnike in jih prepeljali na italijansko ladjo. Nato so prišli v Trogir srbske čete, katere je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo. Američani so izročili mesto Jugoslovanom in odšli nazaj v pristan.

Pariz, 26. sept. — Predsednik Wilson je v svojem odgovoru, na zadnji kompromis glede na Reko, odločno zavrgel Tiltonijev načrt, da Reka pripade Italiji, pristanišče se pa internacionalizira. Dalje je Wilson zagrozil, da bodo združene države gospodarsko blokirale Italijo, ako italijanska vlada ne prežene d'Annunzija z Reke in ne naredi reda tamkaj.

Tako poročajo iz italijanskih virov. Dalje se poroča, da bo kronski svet, ki zdaj zbornoje v Rimu, proglasil morda še danes aneksijo Reke ne oziraje se na Wilsonovo zahtevo.

Italijanski mirovni delegati upajo, da Anglija in Francija ne bosta sledili Ameriki, če ta res blokira Italijo. Francija se boji izbruhna boljševiske revolucije v Italiji, ki je njena sosedja. Italija dolguje ogromne vsote vojnih kreditov Ameriki in Angliji. Dalje se govori, da Francija in Anglija ne bosta podpirali Jugavije ako ta napove vojno Italiji.

Ameriški mirovni delegatje molče o Wilsonovem odgovoru.

Pariz, — Jugoslovansko poročilo se glasi, da so d'Annunzijeve čete aretirale zliko število Hrvatov na Reki in opustošile tamošnje tamošnje hrvaško tiskarno. Na tisoč begunov z Reke in Sušaka je prišlo v Zagreb in druga hrvaška mesta; begunci apelirajo na jugoslovansko vlado, da naj intervenira in varuje njihove interese na Reki.

Govorica, da bo italijanski kronski svet proklamiral aneksijo Reke in da se Viktor Emanuel odpove prestolu, se ponavlja. Tukajšnji Italijani nočejo potrditi niti zanikati teh vesti.

Rim, 26. sept. — "Gazetta del Poppolo" poroča da je Giolitti, bivši ministrski predsednik, predlagal na seji kronskega sveta, da regularne čete nadomestijo d'Annunzijeve prostovoljce na Reki. Znanzi minister Titoni je pro-

ti aneksiji Reke, kajti če bi to dovolila mirovna konferenca Italijanom, tedaj bi bila tudi Jugoslovavi opravičena anektirati Celovec, Čehoslovakija Tešen in Rumunska Temošvar.

Italija na pragu revolte in civilne vojne.

Rim, 28. sept. — Javnosti se ni znano, kaj je odločil kronski svet in kaj sploh misli skleniti. Govorica se širi, da sedanja vlada odstopišin da jo nadomesti koalicijska; druga vest pravi, da bo parlament razpuščen in vrše se volitve. Kriza je velika in odkrita nepokorščja v armadi, posebnost pa v mornarici narašča. Javna tajnost je, že, da več generalov v zaozi d'Annunzijeve da se odpravi sedanja vlada, ako ne anektira Reke in Dalmacije.

Vlada pa nima opraviti le z nacionalistično revolto: socialna kriza prihaja zopet na površje. Prilžno milijon delavcev je na štrajku v Italiji in nezadovoljnost se širi povsod radi vedno naraščajoče dražnje. Vladi je nemogoče rekrutirati novih vojakov, zlasti odkar je podelila dezerterskem splošni amnestijo.

Washington, 28. sept. — Mornariški tajnik Daniels je prejel potrdilo vesti, da so ameriški pomorščaki 25. t. m. izgnali Italijane iz Trogirja in izročili mesto Jugoslovanom. Informacije je poslal podadmiral Andrews, poveljnik ameriškega brodogradne Jadranskega morju, ki je poročal, da so se Američani izkrcali v Trogirju na povelje zavezniškega vojnega sveta v Parizu.

Rim, 27. — Zunanji minister Tiltoni je izjavil, da najusodnejša ura v zgodovini moderne Italije je prišla.

Razburjajoče vesti, da je Italija na pragu civilne vojne med nacionalci in militaristi na eni in socialisti na drugi strani in da kralj Viktor Emanuel se odpove prestolu, vedno bolj krožijo.

Poluradna Stefamijeva častni-karska agencija zanika vesti, da Wilson zahteva izgon d'Annunzijeve z Reke in da grozi z gospodarsko in finančno blokado; nasprotno javlja agencija, da je Wilson poslal dve depeši, eno v Pariz in drugo v Rim, ki je dospela včeraj zjutraj in obe notišta prijateljskoga značaja napram Italiji.

Washington, 27. sept. — Včeraj je bila v poslanski zbornici burna debata, ki jo je povzročila vest, da so ameriški pomorščaki izgnali Italijane iz Trogirja v Dalmaciji in izročili mesto Jugoslovanom. Kongresnik Campbell iz Kansasa je zahteval pojasnila, kaj ta vest pomeni in hotel je vedeti, če so Združene države v vojni z Italijo, ki je naz. zaveznik. Smith iz Michigana je pa vprašal: "S kakšno pravico smo v vojni z Rusijo?" — Senat je pa sprejel resolucijo, da mora mornariški tajnik pojasniti, kaj je na stvari. Daniels je odgovoril, da ne ve ničesar o dogodku in da čaka na informacije.

Jugoslavija pripravljena podpisati pogodbo z Avstrijo?

Pariz, — "Le Temps" poroča, da je jugoslovanska vlada na podlagi pojasnil

Nikole Pašića in drja. Ante Trumbića sklenila podpisati mirovno pogodbo z Avstrijo in s tem sprejeti koncesije, ki so dovoljene narodnostnim manjšinam.

V Angliji je zastrajkalo milijon železniških uslužbencev. Ves promet je popolnoma ustavljen.

London, 28. sept. — Prvi dan velike stavke je potekel mirno, toda štrajk jo uspel sijajno. Ves železniški promet je ustavljen. Tako organiziranega štrajka še ni bilo v zgodovini Anglije.

Zaštrajkli so tudi železničarji na Irskem in Škotskem in vsa Anglija je kakor v obsednem stanju. Koncentrirana. "direktna akcija" delavske trozveze, je možna vsak hip in kakor izgleda bo v ponedeljek počivalo vse, organizirano delavstvo. Pristaniščni delavci so pričeli že včeraj ostavljati delo in vlada je ustavila plovbo parnikov iz inozemskih luk.

Politična stran stavke se koncentrirala okrog napada Lloyda Georgea, ki je direktno vrgel rokavico delavcem z izjavo, da je štrajk "anarhistična zarota". George je vsekar nameraval s tem napadom ohladiti delavce in jih oplahiti, ali dosegel je ravno nasprotno: izlil je olje na ogenj. Stotisoče delavcev je odbil od sebe in jih potisnil v tabor štrajkarjev.

Včeraj se je vršil kolosalni shod železničarjev v Albertovi dvorani in govorniki so pozivali delavce, da naj odgovore Georgu s solidarnim nastopom, da se ga ne boje.

Dva rezultata sta neizogibna, če bo trajala stavka dalj časa. Pomanjkanje živil v Londonu in drugih, gosto obljudenih mestih, je že zdaj počutiti. Vladi je že uvela rezijski sistem v Londonu, kakoršen je bil za časa vojne. Drugi rezultat bo poskusila intervencija. Vladi bo poskusila operirati železnice z vojaštvom. Uslužbenci tramvajskega sistema v Londonu se tudi pripravljajo na štrajk in ravno tako organizirani vozniki. Ako se to zgodi, tedaj bo umaralo približno 700.000 oseb hoditi peš.

Miljon delavcev je že prizadeti in to število lahko vsak čas naraste na pet milijonov.

London, 27. sept. — Velika in-dustrijska vojna na Angleškem je izbruhnila. Miljon železniških delavcev je zastrajkalo popolnoma in ves promet počiva. Največja bika med vlado in kapitalom na eni in organiziranim delavstvom na drugi strani, ki je grozila že nekaj mesecev, je zdaj v polnem tiru in nihče ne ve, kaj pride iz tega.

Dasiravno so železničarji določili polnočno uro za začetek velike stavke, je na tisoče delavcev zapustilo železniške postaje že v petek zvečer; to se je zgodilo v velikih železniških središčih Birmingham, Derby, York in Portsmouth. V South Walesu, kjer je veliko omrežje železnic v zvezi s premogovirni rovi, so železničarji do zadnjega moža ustavili delo. V Manchesterju in Červu je bila ka prva ure delna. Stavka se vrši tudi na Škotskem in Irskem.

Ampak velika stavka ni omejevala le na železnice. Vladi se boji, da se pridružijo tudi rudarji in transportni delavci v pristaniščih. Odbori velike trozveze železničarjev, rudarjev in transportnih delavcev imajo danes konferenco in mogoče je, da rudari, zaštrajkajo že v ponedeljek. V slučaju, da ne zaštrajkajo, bodo morali rudarji vseeno prenehati z delom, kajti vsled počivanja vlakov se ne bo moge odvažati premog. Če bo stavka na železnicah trajala samc en teden, mora biti suspendirano vse delo v Angliji.

Železničarji so zastavljali, ko je vlada zavrnila njihove zahteve, da se morajo stalno povišati mezde, ki bodo odgovarjale dražnji življenskih potrebščin vlada je bila pri volji podvojiti predvojno meздо in dodati majhen del vojne mezde, ki se pa ima spreminjati kakor bodo rasle ali padale cene potrebščinam.

Vlada grozi, da bo s pomočjo vojaških čet operirala železnice. Za prvo silo si bo vlada pomagala z motornimi vozovi in eroplani za dobavo živil in kuriva z dežele v mesta in za obratovanje poste.

Predsednik Wilson je zbolel v Kansasu in zdravnik mu je prepovedal nadaljne shode.

Wichita, Kans., 26. — Predsednikove govoriške ture po deželi je konec in vsi shodi, ki bi se imeli še vršiti v vzhodnih državah, so prekljani. Wilson je danes zbolel in njegov osebni zdravnik dr. Grayson mu je prepovedal nadaljnjo potovanje. Predsednik se je nekaj časa upiral zdravnikovim zapovedi, toda nasposled se je udal in še danes se odpelje v Washington.

Predsednikov tajnik Tumulty je objavil poročilo, da se je Wilson zelo utrudil na potovanju in končno je tako onemogel, da se več ne more držati na nogah. Zdravnik je konstatiral, da je velika napetost živcev pričela pritiskati na prebavne organe. Prejšnjo noč ni mogel zatisniti očesa.

Varujte se bodočih znakov.

Influenčne epidemike so drugo, letne neizogibe. Za epidemiko leta 1890. je prišla lahkejša, 1891. Povratak influence je toraj neizogiben to jesen in zimo. V nekaterih krajih so bile opažene nekatere nevarne bolezni kot prvi znaki influence. To prida važnost o takim zanesljivim zdravilu kakor Trinerjevo Grenko Vino. To zdravilo deluje uspešno pri notranjih boleznih. Ono izčisti in b. ter ga očisti čistega. Ono očisti črva k normalnem delu, ter očisti prebavne organe. V slučaju vročice po prestopi bolezni se visoko priporoča Trinerjevo Grenko Tonika. Rev. Skoček iz Jareli, Tex. nam je pisal minolo pomlad, da mu je Trinerjevo anglica Grenka Tonika prav dobro pomagala pri odprevanju hude influence. Nabavite si ta oboja zdravila nemudoma pri našem veleposlaniku, Joseph Triner Company, 1333—43 S. ashland Ave. Chicago, Ill.

(Copyright, 1919 by Joseph Triner Company)

Vesti iz Domovine.

Usmrtitev dveh vojakov v Mariboru.

V Mariboru sta bila ustreljena vojaka Podgubevšek in Toplak zaradi znane nobune. Kakor navadno poročajo iz Maribora, upor ni bil naperjen na "proti državi" in ni imel nikakršnega znaka "zarote", marveč je nastalo nezadovoljstvo izključno le zaradi obnašanja predstojnikov.

Ameriška pomoč. 6 avgusta

je bil pri drželni vladi v Ljubljani sestanek, ki so se ga udeležile štiri zastopnice ameriških društev za varstvo otrok. Gospodična Malvina Hoffman, podpredsednica odbora za obnovo jugoslovanskih dežel v New Yorku, njena asistentinja E. Emmet, gospodi. C. Aborn, nadzorica otroških vrtcev in otroških domov iz Bostona in gospodična M. Moore in njena asistentinja, so obljubile na tem sestanku najizdatnejšo pomoč Amerike vsem napravam v Sloveniji, ki se pečajo z varstvom otrok in mater. Sestanek je vodil ministerjalni tajnik dr. Franc Skederc, ki je navzočim zastopnicam Amerike v njihovem materinem jeziku raztolmačil vse potrebe naše бедне dece. Udamo, ba bodo ameriške žene v najizdatnejši meri poskrbele za stvari, ki nam najdolj primanjkujejo, ker so pokazale izredno veliko zanimanje za vse naše naprave glede oskrbe mladine.

Stanovanjska kriza v Ljubljani.

Ljubljanski župan je napisal v soboto člančič, kjer piše o stanovanjski krizi v Ljubljani. Pravi, da ima dr. Žerjav nekakšne načrte, ki jim je župan nasprotnik.

Namerava namreč izganjati ljubljansko prebivalstvo delavstvo sili v neprimerne barake, če bodo kdaj, gotove rekvirirati atka stara skratka stanovanja po nekem načelu, ki, kakor pravi župan, ne more doseči drugega kakor le večjonkrizo; rekvirirati hoče tudi razna rodbinska stanovanja itd. Ljubljanski župan ima v tem oziru prav, da take odredbe ne bodo zalegle in da je stvar treba prijeti drugače. Celo poletje je že skoro minulo, pa se v tem oziru ni storilo prav nič. Devoljen je kredit, materijala je že nekaj in vendar čaka slavna vlada, ba priče zina in na stotine rodbin bo moralo živeti v neprimernih luknjah in brlogih. To je brezvestno. Namesto, da se slavna vlada toliko bavi s persekucijami da "čisti" in preganja žrtve denunciacij, naj bi se raje lotila res koristnega socialnega dela. Gospodje nimajo da pač zmisla za resno in pošteno delo, zato sinemo pričakovati, da bodo ljudje po zimi zopet — trpeli. — Da, da! Neumestno se pa nam zdi, da bi se nekateri centralni uradi vlade selili iz Ljubljane, kakor svetuje župan. Že danes ni dočakati rešitve po sameznih vlog in zadev, vrhu tega bise morale izseliti rodbine, ki imajo šolske otroke. Mi re dostavljamo temu drugega, kakor da naj se že enkrat pokaže, kako znajo delati....

Aretacije v Celovcu.

Dunajska "Politische Korrespondenz" "Politische Korrespondenz" javlja. Koroški poslanci so na medzavezniško komisijo v Celovcu in na poveljnika Milenkoviča poslali pritožbo radi aretacije v masah, ki so se baje izvršile v celovski okolici.

Sprito to vesti je Ljubljanski dopisni urad pooblaščen izjaviti, da so take in enake vesti o aretacijah v Celovcu same ali v njegovih okolici popolnoma neresnične. Upotavlja se, da so se začeli komi zadnjih operacij internirale osebe, ki s skrivale orožje in ki so bile sumljive, da so proti našim četam nastopile z orožjem, zlasti pa take,

osebe, ki so se pri prejšnjih invazijah Nemcev udeleževale ropov. Znatno del teh internirancev, katerih mnogo prtpada koroški "Heimwehr" in ki sedaj zstrujejo, da so bili prisiljeni nositi orožje proti Jugoslovonom, je že izpuščen, ne da bi Nemška Avstrija dala zato kake kompenzacije. Bilo je vse pripravljeno, da se izpustijo, kakor hitro bi Nemška Avstrija priznala v Kranju sklenjeno premirje.

"Novemški boljševiki."

Dne 23. julija se je vsila pred dež. sodiščem obravnavo proti Jož. Plinarju, sodarju na Brodu Ivanu Florjančicu, kovaču na Slatniku, Ivanu Puglju, posestniku v Rumanji vasi, Alojziju Košnjaju, gostilničarju na Brodu, Francu Sajeven, vžitkarju na Brodu, Ježetu Šporarju, posestniku v Rumanji vasi, Francetu Fabjanu, posestniku v Irči vasi, Janezu Repniku, kočarju v Birčni vasi in Antonu Mavsarju, posestniku na Velikem Cerovcu. Obtoženi so, da so 27. decembra 1918 leta izsilili od župana v Kandiji Jožeta Zureca podpis izjave, s katero odstopa kot župan. Kandije, in prevzame občinsko vojno posojilo. S tem so mu zamahnili proti Zurecu s palico, ki jo je z roko pretrgal. Fran Florjančič je rekel dne 28. decembra 1918 v Novem mestu Francetu Medvedu ml. in Jožetu Vitačiču, da naj pove vsak očetu, da merata priti danes ali jutri na občino podpisat vojno posojilo, če ne bosta šla, ju bodo pripeljali s konjem. Florjančič je tudi rekel Vitačiču, da je treba razdejat graščine.

Sodiščni predsednje višji sodni svetnik Vedernjak, obtožbo zastopa državni pravdnik Medic, obtožence zagovarja dr. Kerua. Obtoženci izjavljajo, da se deloma čutijo krive, ker so hoteli izsiliti podpis. Pirnar pravi, da mu je predložil isto izjavo ker ga so izbraji važčani; a on je miril, da se niso dejansko lotili Zureca. V občinski pisarni je bilo 20 ljudi, ter so vpiili vseprek, Florjančič pravi, da je izgovoril one besede po naročilu vseh občanov. Vzrok razburjenosti je bil ta, ker so se zvišale občinske doklade za 70 odstotkov. Priča Zurec izjavi, da ni imelo to nikakoga političnega ozadja. Bili so vsi skupaj zapeljani in storili so v nezavednost prestopke. Po zaslišanju prič in po temeljitem predsednikovem razvmenjenju je prevzel besedo zagovornik obtožencev, ki je izjavil med drugim: Nič ni čudnega, da so se občani zorali pred občinsko pisarno in zahtevali odstop župana ter prevzetje občinskega vojnega posojila. Nezadovoljni so bili valed nerednega poslovanja in ki se je dogajalo v vseh občinah. Razburilo jih je še poselno povišanje občinskih doklad za 70 odstotkov. Niso se zavedali tega prestopka. Sedaj je pa itak že vsa občina pomirjena in zadeva pozabljena. Če jih obsodite, bodo se razburili ti in drugih 290 občanov, ki so tudi krivi. Predlagan oprosvetovanju je razglasil predsednik razsodbo, po kateri je bil Ivan Florjančič, obsojen po paragrafu 100 k. z. na tri mesece težke ječe, poostrene s trdim ležiščem vsakih 14 dni. Drugi obtoženci so bili po paragrafu k. z. oproščeni. Državni pravdnik je vložil ničnostno pritožbo.

Ša. Ilj v Slov. gor.

V Selnicah 10. julija umrl slovenski veleposestnik Karl Gornik, star 60 let. Svetila mu večna luč!

Roparski umor.

V občini Klanjec ob Sotli na Stajerskem se je dne 26. junija v temni noči ob priliki silnega viharja izvršil zavratni roparski umor. Ko je šel posestnik Franc Pavlič s svojo ženo po dovršanih

oprakah domov, so ju nenadoma napadli neznani zločinci. Ranili so najprej ženo, ki jim je pa ušla in hitela v tik ležečo vas prositi ljudi pomoči za svojega moža. Toda ko se zbegana vrne, ga najde že mrtvega. Zločinci so ga umorili in mu oropali okoli 400 K. denarja. Orožniškemu stražnistru g. Vukliču se je posrečilo izslediti zločince in jih izročiti sodnji v Klanjec ob Sotli.

Srbski maturantje na obisku v Ljubljani.

Naši srbski gostje "Klub Baogradskih Maturanata", 5 profesorjev 300 dijakov pridejo v soboto 19. julija na večer v Ljubljano. Pride na glavni kolodvor! Pokazimo jim s pristranim sprejemom, da jih pričakuje bratski rod! V nedeljo 30. t. m. ob g. ur. priredimo obliod po mestu. Od Vodnikovega spomenika po Mostnem in Starem trgu čez Št. Jakobski most po Cojzovi cesti mimo realke in deželnega dvorca okoli Zvezde po Wolfovi ulici k Prešernovemu spomeniku. Odtod po Miklošičevi cesti, Slovenski trg Sodna ulica, Dunajska pred Narodni dom. Vsi, ki stanujete ob teh cestah in trgih, ali imate za stave in cvetja? Vprašajte, kako so Srbi sprejeli Slovence! Iz Ljubljane naj ponesejo najlepše spomine odnas!

Z Blok.

Dne 3. julija smo doživeli pri nas strašno katastrofalno vremensko nezgodo. Že cel dopoldne so se zbirali pogubonosni oblaki, kateri so postajali čedalje težji, nevarnejši, duha moreči — kar strah je navdajal vsakega že ob pogledu na te nič dobrega obetajoče oblake. Vsak hip je rastla tema in proti poldnevu; par bliskov, par silnih sukov sape parkrat je zagrmelo in že je ležal kmetov up uničen in zdrobljen na njivi pod silno ploho sodre in toče in strašnega dežja. Uničena je popolnoma ajda, in fižol; krompir je je silno okleščen; žita so silno "zdelana" in omlačena, zelenjad povešeno čepi in in stoka silno klaverno po njivah. Ceto zimno smo imeli mraz, na spomln več tednov grozno sušo in slano, zadnje deževje nas je rešilo — a sedaj? — Ob zadnji povednji bi se kmalu ponesrečil Fr. Gornik, učence 2. razreda iz Nove vasi, ki se je šel kopat in je preveč zašel na globoko. Da ga ni rešil Franc Medic v Spanov, bi prav gotov izginil v vodi. — Umrl je najbrže nasilne smrti Jozef Medic v. Bahmetov iz Topola, ki je služil kot Amerikanec pri vojakih in je kot tak moral iti krotit boljševiške Mazare, ki so ga, kakor rečeno, zavratno ubili obenem z njegovim tovarišem vojakom. — Pri vojakih se je ponesrečil Jozef Zakrajšek iz Strmca, ker mu je konj zdijval,

Stavka kovinarjev v Ljubljani.

Dne 4 avgusta so kovinarji sklenili potom tajnega glasovanja, da z dne 5. avg. stopijo v stavko. Glasovalo je 230 delavcev. Vsi glasovi so bili za stavko.

Stavkali bodo tudi vsi uradniki in uradnice.

Vzrok te stavke je ta, ker ravnateljstvo ni hotelo niti deloma ugoditi delavskim zahtevam.

Zaupniki se dne 3. avgusta pri obrtnem nadzorništvu znižali svoje zahteve od 75 na 25 odstotkov in na enkratni nabavni prispevek.

Ravnateljstvo je tudi ta predlog odklonilo ter bilo pripravljeno dati 10 odstotkov, a to samo za livarje in topilničarje.

Delavstvu si z ozirom na trdevratnost ravnateljstva ostalo drugega kakor da sklene to, kar je sklenilo.

Vestno zdravilo dela čudeže

Približno 30 let so žvičala Trinerjeva zdravila svetovno zaupanje in pripoznanje. To pa zato, ker si je vestnost in pravičnost izdelovalca dobila ugled pri odjemalcih. Toda povišanje cen vsem stvarim je zadelo tudi nas, da si smo se dolgo časa na vse pretege branili tega vkljub naraščanju cen pri izdelovalnem materijalu. Toda vojni davki so nas prisilili, da moramo nekoliko povišati cene. Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil gotovo razume da mora vsled tega plačevati več tudi lekarnar. To je povsem neovrgljiva resnica. Toda vse bna Trin. lekovi ostane, kakor je bila, v gotovo zadovoljnost odjemalca.

Trin. Elix. of Bitter Wine.

Ima najboljši uspehe, ker ozdravlja bolezni. Devetdeset odstotkov bolezni izhaja iz lodca. Trinerjev Elixir čisti želodec in odstranjuje iz droba vse nabirajoče se strupe, ki so vzrok pomnoževanju bacilov raznih bolezni povzročajoče otrpnenja prebavnih organov. Trinerjev izdelki ne vsebujejo kemičnih snovi nego samo lečna grenka zelišča in naravno rdeče in sto vino.

Trinerjevo Grenko Vino, Trinerjeva zdravila se dobijo od danes naprej edino le po ekarnah in trgovinah ki prodavajo zdravila, ker je Trinerjev labretolij preobložen do skrajni moči v izvrševanju naročil za lekarnar in državne zaloge zato so prenosali z naročili družih lrgovce zdravili in leka se geor želi kupiti Trinerjeva zdravila

TRINERJEV
LINIMENT

prodira do sedeža bolečin, zato hitro pomaga pri revmatizmu, nevralgiji, patiki; otrpnenih udih itd. hitro in gotovo. Nadalje je izvršten pri izpahnenju, pretegnjenju, oteklinah itd., in pri drgnjenju po kopanju nog odvzame utrudljivost. Naprodaj po vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin.

Antiseptika za zunanjo rabo, za izpiranje grla, ust, ran, prisadov itd. Dobi se po vseh lekarnah.

V najvišje priznanje na zadnji mednarodni razstavi v San Francisco 1915 in Panam 1916 so bila odlikovana naša zdravila z zlato kolarjo

JOSEPH TRINER,

izdelovalec

1333 — 1339 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

TISKOVINE

se izdelujejo v naši tiskarni najlepše in najceneje.

Naša tiskarna je PRESKRBLJENA Z VSEM POTREBNIM.

IZDAJAMO

neodvisen slovenski tednik

"SLOVENSKE NOVICE"

211-7th. St., Calumet, Mich.

Dolžnost vsacega Slovenca, ki ljubi resnico je, da se naroči na njega.

SLOV. TISK. DRUZBA

Calumet,

Mich.

Vojvoda.

Povest. Spisal Podgoričan.

Mi zapuščeni vpijemo.

Mrakova Katrica je bila med prvimi, da jo je imel vojvoda vedno pred očmi. Glavico je nesla po strani ter pela lepo in glasno, da se je zdelo vojvodi kakor bi slišal samo njen glas.

"Lej, lej, kako se lepo drži", misli si vojvoda na tihem.

In oči so mu uhajale k njej večkrat, kakor se je spodobilo ob neki priliki, zato ga hipoma nekaj rade pri srcu in neki glas mu reče:

"Ti, ti, Gregor, preveč se oziraš na Mrakovo Katrico! — Kaj ti je mari."

Stresnil se je vojvoda in je šel sam pri sebi, da ne dela prav. Zato pa sedaj obrne oči od nje in napoje glasneje, kakor bi hotel pregnati vse nagajive misli, kakor bi se hotel otresti vseh izkušnjav. Nekaj časa res ne pogleda Katrice, ampak poveša oči v tla. Potem se je ozrl po drugih romarjih, ali pojo pobožno in zbrano. In videl jih je druge, in ti stari, romarski obrazi so se mu zdeli sedaj tako gnani in neprijetni, petja zoprno, ker se mu je videlo vse tako privrženo, vsakdanje, da ni prihajalo več od srca in človeka tudi ni ganilo. Tako je zopet nehote gledal Katrico, primerjaje jo z drugimi. Ko se pa s strahom zave svojega slabega ravnanja, obrne oči v stran, da bi lože mislil o drugih rečeh. Toda čudo! Kar je gredoč in pojoč premišljeval, vsemu se je primešala Mrakova Katrica, da je bil naposled res že nevoljen, češ, kaj ga danes to moti, da ne more niti zbrano moliti, niti peti. Ko izpojo, pospeši nalašč korake, da bi spel pred krdelo in ali Katrica ostala zadaj. Ali Katrica je bila čvrsta, mlada in je težko čakala, da bi že prišla na Strmo goro, kjer ni bila še nikoli; korakala je zaradi tega junaksko, in je bila, ako ne vstric, gotovo vsaj nekaj korakov pred vojvodo, njemu v neznansko izkušnjo. Izpraševala ga je celo, kako daleč je še, in kalikokrat je bil že tam.

Vojvoda se je naposled udal, misleč, da ga izkuša Bog in ga opominja, naj ne bode raztresen pri molitvi.

Gredoč niso krenili nikamor v gostino, ker pravi romarji nimajo le navade. Glad so si težili z bresovcem, katerega so imeli dovolj s seboj, pili pa so iz obcestnih studencev. Počivali so kake štirikrat.

"Oj, kako je daleč na Strmo goro!" vzdihovali so mlajši, kateri niso bili še nikdar na Strmi gori.

Daleč se je zdelo tudi Katrici, zaradi česar je spela še pogumneje. Vojvoda je tolažil, kolikor je znal in vedel, ter vodil svojo čedo sedaj po prašni cesti, sedaj po razoranih kolovozih, sedaj po kozjih stezah čez breg in dol po takozvanih bližnicah, zakaj pravemu vojvodi ne sme biti neznana nobena steza, nobena bližnica. Sred popoldne uzro na visokem hribu svetišče Matere Božje na Strmi gori. Vsako romarsko srce je vstrepetalo od radosti. Stare romarice so pozdravljale sveti kraj, kakor starega znanca, katerega sprejememo in objamemo po dolgem čakanju in hrepenenju, novinci pa so ga pozdravljali kakor sročeni kraj, kamor so hitele njihove misli in želje.

"O, hvaljen bodi Bog! Pozdravljen sveti kraj!" vzklikne vojvoda, pade na kolena in se prikloni glavo. Tako store vsi romarji in ponavljajo njegove besede glasno: "Pozdravljen bodi sveti kraj!" In ti sveta mati, ti naše pribežališče, bodi čestna in hvaljena!

Nekaj trenutkov so vsi tako sklonjeni na zemlji in molili tiho, potem pa vsi vojvoda in zapo-

je:

O Marija naša mati.

Romarice so bile od dolgočasnega prepevanja že vse hripave, vendar se ni obotavljala nobena, vse so pritegnile za vojvodo, da se je glasna pesem razlegala daleč čez hrib in dol.

Odslej pa niso bili naši romarji več tako sami. S stranskih potov so se stekale nove trume romarjev in se združevale s temi. Oj, to je bilo življenje in veselje, hrup in šum! Tu petje, tam molitev, tu živahno pozdravljanje znancev, kateri so se našli, tam novo seznavanje in dopovedovanje, od kodi in iz katerega kraja, povpraševanje po tem in onem, zamenjavanje brešna za poskušnjo in zahvaljevanje!

"Držimo se skupaj, da se kdo ne izgubi", opominja vojvoda Gregor svoje ljudi. Katrica, le pazi, danes si prvič tukaj v neznanem kraju! Lahko se ti zgodi kaj hudega."

Pod Strmo goro se zopet ustavijo, da se nekoliko oddahnejo pod bregom.

"Natrgate si robidovja za venec!" veli vojvoda. Ženske se izgube v grmovje in kmalu se vračajo druga za drugo z velikimi šopi bodečega robidovja v oprastanih rokav. Posedejo in pleto vence ter si jih primerja.

"Hitite!" priganja on v skrbeh. Glejte sonce je nizko, komaj do mraka pospemo k cerkvi."

Ko ima vsaka svoj venec, natakne si ga na roko; vsi se vzdignejo. Sedaj niso molili niti peli. le vojvoda jih je učil, kako se jim je vesti na gori.

"Veste, po kolenih trikrat okoli velikega oltarja! Zmečite vence in šape na kup za oltar! Poljubite trikrat svetinje in darujte bel denar. Priporočite svojo dušo, rajnih in duše živih!"

Okoli cerkve je bilo vse polno romarjev od blizu in daleč. Naši znanci se sedejo med druge, da se še nekoliko odpočijejo, obujejo čevlje ter se pripravijo za večerno pobožnost. Na gori se je dobilo tudi krepčila za suha grla in tolazila sestrskim žolodcem. Čvrste rdečelične Dolenjke so ponujale v polnih perbasih sladko zapeljivo grozdje, vabljiva rmena jabolka, breskve in česplje, dobilo se je v celih skladovnicah strukljev in hlebcev, in Dolenjci s smehom na obrazu in belimi predpasniki so vabili k polnim posodam z ostro vonjajočim novim medom in medico. Kdo se pač more v takem slučaju uspešno ustavljati poželjivim očem in pohlepnemu želodcu, ko stavijo človeku take reči prav pod občutljivi nos? Zasegli so, kar je komu najbolj ugajalo: oni struklje, jabolka, med; nekateri pa imel hkrati po tri reči v rokav.

Da, bilo je veselo, bilo je živahno; tiha jim je sijala s prašnih obrazov.

Mrakova Katrica je z mladostno sladkosnednostjo zobala sočno grozdje. Zakaj do današnjega dne ni imela še nikdar tako ugodne prilike najesti se ga, — seveda ne zastonj. In pojedla je precej! Potem gre bliže k medicarjem.

Sladko dišeči med! Katera muha se more premagati, ki leti mimo, da ne bi sedla na te? Nekaj časa oglednje rjavo stvar v posodi poželjivo in ugibne, ali bide, pogleda medicarja v obraz; češ, kaj poreče?

"Ali ti diši? Ali čoš?" poudari priključivo Dolenjac.

"Daj!"

"Imaš kruh? — Daj kos, da ti ga na tlen!"

Ročno poseže Katrica v culo in izvleče lep ržen kos.

"Takega še nisi lizala. Sam ti bode z'zel po grlu s kosom vred. In poglej, koliko ti ga dami!" hvalil se je medicar, in res je

nagromadil velik kupček medu. Dolenjci niso baš skopi.

"Pa še pridi!"

Katrica plača in smukna k svojemu krdelu. Da medicar ni lagal, to je Katrica izkusila sama. Med in kruh! To je slakost in slast, katero vsak ceni visoko. In Katrica do tega trenutka še ni bila okusila medu. Ni se ji zdelo dovolj, zato stopi še jedenkrat k Dolenjcu in si da obložiti kos.

Tako se je pokrepčala z grozdem, kruhom in medom, kar je zahla še z medicom, katero ji je ponudila Hudinova Jera. — Toda — toda — nekaj ji kmalu ni bilo prav. Težilo jo je v želodcu, težilo ji dalje bolj, kri ji je silila v glavo in žila ji je utripala močno.

Zmračilo se je bilo. Po Marijinem zvonjenju so se napravljali ljudje k cerkvi pobožnosti. Ženske so si devale robidje vence na glavo, moški so si pripenjali šopke in prižigali svečice za sprevod okoli cerkve.

"Katrica, ne obotavljaj se!" priganjajo jo jedna in druga, ker se ji ni mudilo kar nič.

Katrica bi bila pa najrajša padla po tleh od prevelike slabosti, katera jo je obsela. Vendar s težkimi rokami oplete venec okoli glave in hoče iti z njimi. Toda takrat jo zaboli po celim životu, kri ji udari v glavo, zavrti se ji in onemogla se zgrudi na tla.

"O, za pet ran! Katrica, kaj ti je? — Vstani!" zajakajo njene tovarišice osupane in jo love za roke, da bi jo vzdignile.

"Pustite me! — Pustite, prosim vas!"

Katrica se je zvijala po tleh, stiskala roke in stokala. Videlo se je, da ji je jako hudo. Ženske pa so javkale, ne da bi ji hotela katera pomagati. Nič dobrega niso mislile o Katrici.

Vedno več ljupij se je zbiralo okoli nje ter so jo zrl čudeč se. Izpraševali so, kdo je in kaj ji je. Tudi vojvoda pristopi — bil se je ravno prej nekoliko oddaljil — in vpraša naglo ves prestrašen:

"Joj! Zakaj tako stoče? — Kaj ji je?"

In vzbudi se mu globoko sočutje, ko zve, kake bolečine trpi Katrica. Precej izprevidi, da ji dela bolečine povzročajo sadje in med. Zato mu pa očita vest, češ, ti si kriv njenih bolečin, zakaj ji nisi odsvetoval jesti preveč, zakaj si ji pustil? Seve, on ni imel toliko trdega srca, da ne bi bil privoščil dekletu medu in drugih sladkosti, ker je vedel, kako ji je vse všeč. Čutil se je krivega, prav krivega, mu je bilo hudo, in ko se je domislil, da zaradi tega morda celo umrje, zgrozil se je ob tej obupni misli v dno duše. "Pomagaj Ti ji moraš pomagati!"

dejal mu je neki glas: "Ako umrje, imaš jo ti na vesti." "Moram ji pomagati, toda kako?" Premišlja in premišlja, ter jo gleda obupno, ali vsak njen vzdihljaj, trepetanje njeno ga je zbadalo v srce in ga silno bolelo.

"Glej, Bog jo kaznuje, ker ni prišlr sem z dobrim namenom", pove mu polglasno na uho neka romarica.

"Molči!" zahrešči nad njo vojvoda tako nevoljno pa glasno, da so vse osupile in umolknile. Nato pa plane iz družbe proti cerkveni hiši.

Kmalu se vrne, noseč majhno skteleničico brinovega olja in še nekaj drugih zdravil, katere je dobil v hiši. Skloni se na tla k Katrici.

"Na, Katrica, použi, da ti odleže!"

"Oh, pusite me, pustite! Ne morem!" brani se ona, ker jo je že itak preveč tiščalo v želodcu.

"To moraš použiti! — Poskus!"

Naposled se dekle uda in použi nekaj požirkov zdravila.

"Ne bo dobro! Ne pomaga nobeno zdravilo! Vse zaman: obsedena je?" dopovedjejo si ženske ter jo pazno gledajo.

Romarji in romarice so se začeli uvrščevati k igranju "vrta" okoli cerkve. Užigali so sveče, rožljali z molki, popravljali si bodeče vence in šopke.

"Pojdi, Gregor, pojdi! Sedaj začnemo!" opominjale so ga tovarišice nestrpno, ozirale se vanj in v pisane gručice, ki so se uvrščevale.

Vojvoda se pa ni menil za nič drugega kakor za trpečo Katrico; opominov tovarišice niti slišal ni.

"Bog daj, da ne bi umrla! Kakšna božja pot bi bila, ko bi imeli še mrliča!" govori vojvoda sam s seboj in strmi radovedno v njen rdeči obraz.

Tovarišice so ju zapuščale druga za drugo, da se udeležijo sprevoda. Tata ostala naposled vojvoda in Katrica sama. On je ugiba ali ji odleže ali ne, ponujal ji zdravila ter jo izpraševal sočutno: "Ali ti je bolje?"

Strahno se mu je zdelo, ako bo morala umreti tako mlada. Za nobeno žensko mu še ni bilo žal, ako je kdaj katera umrla, le ta naj nikar ne umre, tako je želel vojvoda. Zakaj tako? Ali mu je sestra? Ali sorodnica? Ali kaj je? — Premenilo se je danes njegovo srce. Neka struna, katera je bila doslej v njegovih prsih tako ohlapna, da je niti ni čutil nikdar, napela se je ter zabrnala.

(Dalje prihodnjic.)

Ali ste že zavarovani proti ognju?

Ce ne, storite to takoj. Ne odlašajte!

Ako se preselite, naznanite to takoj agentu ali v našem uradu.

Posebna zavarovalnina za Avtomobile.

O

S. C. Chynoweth Insurance Agency

Sedaj je treba varčevati.

Nahajamo se v kritičnem položaju, človeku ki ima sedaj nekaj prihranjenega denarja, se ni treba bati bodočnosti. Ako še niste pričeli varčevati, začnite to takoj in sicer vložite svoj denar na najbolj varno banko v Houghton Co., v

Houghton Nat'l Bank

Houghton, Michigan.

Gillette Brijaca

Ena izmed naših posebnosti je: da omislimo vsacemu rabilcu brijače, orodje njemu ugajajoče kakovosti. Napremir: Vam najbolj ugaja "Bulldog" vrste dočim se sosedu dopada Combination Gillette.

Vse vrste teh brijač je vedno pri nas na razpologo.

KECKONEN HARDWARE CO.

Telefon: 163.

Peta cesta,

Calumet, Mich.

GALBRAITH & McCORMICK

Odvetnika

iztirjajeta dolgove, uravnata zapuščine ter pregledujeta lastninske listine

Zastopata v vseh sodiščih

ULSETH BLOCK Calumet, Mich.

Tel. 169

Varčujte in posodite

svoje prihranke

---STRICU SAMU---

S PETINDVAJSETIMI CENTI

Če kupite U.S. varčevalno znamko. Vaš poštar, vaš banka, vaš st in mnoga druga trgovska zastopstva vam povedo, kako in kaj. ZGLASITE SE PRI LE-TEHI

TO JE VAŠA DOLŽNOST!

TO BO REŠILO ŽIVLJENJA!

TO BO DOBIL TO OJNOV!

Ta jih potrebuje sedaj:

Vi jih boste potrebovali po vaju

KUPITE

vojne varčevalne znamke.

ki so obveznice vlade. Zdr. država

vam jih daje, in jih lahko kupite

pri vsaki trgovini, ki prodaja

Lahko zadržite

Gremo do skrajne meje pri VERTIN BROS. & CO.

ne vemo sicer kako mislite o oblekah, ali nas zadovoljajo samo dovršene obleke in mi premo v tem do skrajne meje, samo da jih gobimo.

Sincerity Clothes

so povsod znane

Obleke od \$18.00 do \$45.00

VERTIN BROS. & CO.

SLOVENSKE 'NOVICE'.

ist za Slovence v severozapadu Zjedinjenih
Držav.

izhaja vsaki petek.

Izdaja

SLOVENSKO TISKOVNO DRUSTVO

na Calumetu, Mich.

NAROCNINA ZA AMERIKO:

za celo leto \$ 2.00
za pol leta \$ 1.00
za svrupo in drugo inozemstvo:
za celo leto \$ 3.00 ali 15 Kr.
za pol leta \$ 1.50 ali 8 Kr.

Posamezni iztisi po 5 ct.
NAZNANILA (advertisements) po dogovoru.
ROKOPISI se ne vračajo.
ČOPISI brez podpisa se ne sprejmejo.
V slučaju preselitve iz jednega v drugi kraj
se nam blagovoli naznaniti staro bivalis
sestinar in naročilnina se dopolnjuje pod
slovom:

Slovenian Publishing Co.,

211-7th Street.

Calumet, Mich.

"SLOVENIAN NEWS."

Published every Friday at Calumet, Mich. by
the "Slovenian" Publishing Co., 211 7th St.
Calumet, Mich.

The only Slovenic paper in the Northwestern
part of the U. S. of America.

SUBSCRIPTION \$2.00 per year.

The best advertising medium for Michigan
Minnesota and other Western States.

Advertising rates sent on application.

Entered at the Post Office at Calumet, Mich.
as second class matter.

Telefon 6J.

CALUMET IN OKOLICA.

— Pričenši z prihodnjo nedeljo
se bodo začele sv. maše prva —
pol desetih, druga ob pol jed-
najstih.

— Krščena sta bila v slovenski
cerkvi Frank, sin Matije in Ano
Sprajcar iz Tamaracka in Florene
Mary, hčerka Josipa in Mamie
Češarek iz Laurima.

— Zadnjo soboto sta sklenila
dosmetno zvezo dva mlada Calu-
metčana, Mr. Paul M. Shaltz, sin
Pavla in Lucije Shaltz iz sedme
ceste je poročil Miss Annie Vid-
mar, hčerka Mrs. Marije Vidmar
iz Raymbaultowna. Kot priči sta
bila navzoča Mr. Frank Shaltz in
Miss Rose Vidmar. Ženin je u-
služben na pošti kot pismonoša.
V terek pa sta sklenila zakonsko
zvezo Mr. Joseph Butala, sin
Johna H. in Katerine Butala iz
Raymbaultowna in Miss Frances
Klobuchar, hčerka Johna L. in
Marije Klobuchar iz Tamaracka.
No 5. Kumovala sta jima Mr.
Michael Klobuchar in Margaret
Plautz. Ženin je uslužben v For-
dovi tovarni v Detroitu, kamor bo
še ta teden odpeljal svojo nevesto.
Obema, mladima paroma želimo
obilo sreče in blagoslova božjega
v novem stanu. Na mnoga leta!

— Mr. Štefan Strans se je vrnil
iz Clevelanda, Ohio, kjer je bival
zadnjih nekaj mesecev.

— Mrs. Catherine Pinter je
prišla iz Milwaukee na obisk svojih
starišev, Mr. in Mrs. Jos. Vidoš
iz Laurima.

— Frank J. Judnič iz Raym-
baultowna se je vrnil iz "kontre".

— Prva lovska nesreča letošnje
sezone se je zgodila v nedeljo ju-
tro, ko je utomil Fred Krellwitz
iz Houghtona. S svojim bratom
in bratrancem je šel na race na
Snake River blizu Chassella. Ko
je hotel na čolnu premeniti sedež
s svojim bratom, se je čoln pre-
vrnil in ker ni znal plavati je
vključ pomoči od svojih tovarišev
zginil pod vodo. Truplo so našli
še le popoldne. Ponesrečene je bil
star 33 let in je zadnji čas živel v
Chicago.

Vpetek je umrla v C.&H. bol-

nišnici Miss Beatrice Lucas,
stara 19 let, na poškodbah, ki jih
je dobila v sredo večer, ko jo je
neki biciklist na okrajni cesti na
Albion podrl na tla. Kdo da je bil
dotični biciklist se ne zna, ker se
ni niti ustavil, da bi videl, v koli-
ko je bilo dekletu poškodovano,
ampak je samo drvil naprej. Ob-
lasti se uvedle strogo preiskavo
in iščejo neprevidnega in brezsr-
nega voznika.

— V sredo, 1. oktobra je C. &
H. rudniška družba izdala na vse
svoje uslužbence sledeči razglas:
Veseli nas, da vas moremo ob-
vestiti, da je vsled navedga kontra-
kta z Equitable Life Insurance
družbo vaše življenje zavarovano
od 7. okt. 1919. naprej v korist
vaše družine.

Zavarovalna svota se po ravnala
po času vašega uslužbenja, kakor
sledi.

Vsi uslužbeni več kot šest mese-
cev in manj kot eno leto, \$1,000.

Vsi uslužbeni več kot eno in
manj kot dve leti, \$1,100.

Vsi uslužbeni več kot dve in
manj kot tri leta, \$1,200.

Vsi uslužbeni več kot tri in
manj kot štiri leta, \$1,300.

Vsi uslužbeni več kot štiri in
manj kot pet let, \$1,400.

Vsi uslužbeni več kot pet let
\$1,500.

Popolen kredit se vam bo dal
za nepretrgano službovanje nepo-
sredno pred tem dnem in zavarovalna
svota se bo višala v bodoče
po času vašega dela po zgornji ta-
beli.

Nobene zdravniške preiskave ni
potreba.

Vsak uslužbenec, ko doverši
šest mesecev nepretrganega dela
za družbo, je potem zavarovan za
svoto \$1,000, ktera svota se bo od
časa do časa po gornji tabeli
zvišala.

Priložena je prošnja za vzpre-
jem, katero takoj izpolnite in jo
vrnite v kolektivnih koverti. Equi-
table Life Assurance družba vam
bo na podlagi vaših podatkov v
prošnji izdala certifikat, zavarovalnina
se plača onemu, ktere ga
vi imenujete za dediča. Med tem
časom, dokler ne dobite certifi-
kata, ste vse eno zavarovani za vsak
slučaj, dokler ste v družbini služ-
bi.

Ta zavarovalnina je v obliki
proste življenske zavarovalnine.
Vašo polico boste prejeli, kakor
hitro bo napravljena in v slučaju
vaše smrti iz kakršnega koli vzro-
ka, bo Equitable Life Assurance
družba plačala zavarovalne svoto
dediču ali dedičem, katere ste vi
imenovali.

Ta zavarovalnina mima prav
nobenega stika z kompenzациjo,
ktero dobijo vaš dediči v slučaju
ponesrečenja po deželnem kom-
penzacijskem zakonu. Družba je
za vas preskrbela to zavarovanje
brez vsakega stroška od vaše stra-
ni kakor tudi brez kake vaše obvez-
nosti.

Družba je to storila v znak
priznanja zvestega službo-
vanja svojih delavcev in v so-
glasju z njenim namenom skrbeti
za udobnost, dobrobit in zadovo-
ljinost svojih uslužbencev, njihovih
družin in onih, ki od njih zavisiijo.

James Mac Naughton
glavni upravitelj.

Nedvomno se bodo delavci raz-
veselili te odredbe, ker jim bo
vsaj deloma odvezela skrb za njho-
vo družino po njih smrti. Večina
naših rojakov je zavarovana na za-
\$1,500, ker so z malimi izjemamj
več kot pet let v kompanijski
službi. Prizadetih je okrog 11,000
delavcev, ki delajo za C.&H. dru-
bo kakor tudi za njene filijalke
in pa v malincah in topincah.
Zavarovani so vsi, od glavnega
upravitelja pa doli do office boyja,
moški kakor tudi ženske.

Pride

na Calumet, Michigan,

Central Hotel,

V petek, 24. okt. 1919.

Samo za en dan.

Od 9 ure dop, do 6. zvečer.
Specialist združenih zdravnikov.
Prinese vrednost o njihovi organizaciji
in izkušnjo v vspešnem zdravljenju
V tisoč slučajih, Zdravi brez-
plačno.

Združeni zdravniki so organiza-
cija izvežbanih, licenciranih lečni-
kov. Vsi so specialisti v zdrav-
ljenju gotovih bolezni, zdravijo
brez operacije vse notranje organe,
želodec, drobovjo, zabasnost,
piles, jetra, srce, živce, kožo, rev-
matizem, sciatico, krof, trakuljo
izpahke na nogah in vso dolgotraj-
ne, globoko vsedane bolezni. Mno-
goletna izkušnja. Popolna istina
tisočerih vspešnih zdravljenj priča
o njihovi pravi metodi. Oni so
ki so zaslužili to ime.

"Nekrivi zdravniki."

Vsak član družbe ima na raz-
pologo znanost in premoženje or-
ganizacije. Mnogo ljudi trpi na
bolezni, zato ker ne premorejo,
da bi šli k dragim specialistom in
v bolnišnice daleč proč od doma.
V nobeni občini pa ni dovolj ta-
kih slučajev, da bi se moglo vzdr-
ževati posebne bolnišnice za njih
zdravljenje. Združeni zdravniki so
rešili zogonetko. Njihovi visoko
izobraženi specialisti gredo v
vsako občino in dajo bolnikom na-

vodilo, kako se zdraviti doma. Ne
brigajte se, kakšno izkušnjo ste
imeli z drugimi zdravniki, prašaj-
te za svet našega zdravnika. Nič
vas ne stane. Ako je bolezen ne-
ozdravljiva, vam bo povedal kako
jo ustaviti ali zmanjšati trpljenje.
Omoženo žene morajo priti s svo-
jim možem, nedoletni pa s starši,
ali varuhi.

Ne pišite Vaša pisma kakor da
ga so kure zbrskale, pišite ga z
našim dandy domačim typewri-
terjem. Mnogi mozki in ženske,
pišejo zelo slabo. Ta stroj je zlah-
ka toda zelo dober. Nauči sega
lahko vsaki otrok in v par urah
z njim hitro piše. Vsaki trgovec-
agent in društveni tajnik bi mor-
al imeti "typewriter" ker nera-
zložno pisanje dela slab utis na
trgovske promote. Ta stroj ima
praktično kompozicijo črk in cena
je samo 2.75, večji stroj za 6.75,
piše na papir 9 in širok. Imamo
še druge stroje ki delujejo tako
kakor oni ki veljajo sto dol., za
nizko ceno \$18.50, Vsaki stroj je
dobro zavrt in vse pošiljateve
predplačane. Z vsacim strojem
damo navodila kako se mora
rabiti. Pošljite Vaše naročilo z
pošto nakaznico še danes na
Universal Distributing Co. Dept.
302 Madison Sq. Station, N. Y.

Na prodaj.

WHISKEY - IN VINSKI SODI
Polovice in četrtinke.
KRELL BROTHERS, TRGOV-
CI S SODI.

12th & Antoinette Str.
Detroit, Mich.

Pozor, Čeho - Slovaki!

The State Bank

Vam daje priložnost kupiti si veliko svoto češ-
ko - slovaških kron po jako nizki ceni.

100 kron za	\$ 3.95
500 " "	19.75
1000 " "	3.950
2000 " "	78.50
5000 " "	194.00
10000 " "	379.00

Pošljite

danes, ne jutri. Jutri bo morda cena že višja. Ne od-
kladjajte! Vaši svoji v domovini so v potrebi. Pošljite jim
denar skozi nas in boste napravili dobro kupčijo. Pošljite nam
naslov, denar nam pa pošljite ali v registrovanem pismu, ali
pa po Express ali Postal Money Order.

Ne pozabite, da je State Bank ena največjih, najbogatejših
in najzanesljivejših bank v Zdr. državah, ima nad 100.000
naložnikov in več kot \$65.000.000 ulog.

Za daljše informacije, pišite na
The STATE BANK

376 Grand Street, New York, N. Y.

Važno Naznanje!

Denar je sedaj mogoče slati v
stari v kraj po stalni ceni, hitro
in sigurno.

Da pošiljam denar točno po
Državnem Zakonu svedoči moj
Registration Certifikat, izdanj
po državnem zakonu od Federa-
Reserve Boarda. Zjed. držav v
razredu A.

Ali menite oditi v staro domo-
vino? sedaj je čas da se odlo-
čite, preden idete, oglasite se oseb-
no ali pismeno v moj urad za važ-
na pojasnila.

Lukas Stefanac

428 Pine St.

Calumet, Mich.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

Nered ledic

se ne sme nikdar prezreti, kajti ta-
ka zanemarjenost lahko konča slu-
čajno z dolgotrajnimi boleznimi in
sitnostjo, ki se zelo težko zdravi.
Vsled tega ne odlašajte. Bodite si-
gurni, da jih popravite takoj v za-
četku nereda. Vzemite

Severa's

Kidney and Liver Remedy

(Severova Zdravila za obisti in jet-
ra) za zdravljenje takih bolezni kot
vnetje ledic ali mehurja, zastajanje
vode ali goste urine, trpljenje pri
urinatiji ali v slučaju kislega želod-
ca, oteklih nog in bolečin v križu, ki
izhajajo iz bolnih ledic. Na prodaj
v vseh lekarnah. Cena 75c in 5c
dávka, ali \$1.25 in 5c dávka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Denar v stari Kaj

Ako želite poslati denar v katero si bodi Evropejsko
državo, mi smo Vam možni kvotirati nizke cene in točna
izplačila.

Na prodaj imamo Postal Money Orders in bačne draf-
te.

Veselilo nas bode ako se oglasite pri nas za pojasnila
in cene.

Prva Narodna Banka

NA LAURIUM

SLOVENSKI POGREBNIK in PRAKTIČNI

MAZILEC -Embalmer-

Se priporoča Slovincem in bratom Hrvatom v slučajih pogreba
Točna in pravilno postrežbo Vam jamči naš obvezni.

PETER MADRONICH.

415 Šesta cesta

Phone Štev. 313.

Calumet.

Napredek

Mlad mož današnje dobe mora imeti več kakor
samo sposobnost in vrednost da na preduje.

On potrebuje združeno pomoč močne finančne in-
stitucije za vzdrževanje, obrambno priročnost reputacijo ki
jo ima omenjena.

Nadalje potrebuje nadalje zagotovilo zanesljivega
navodila in sveta ter praktično finančne pomoči.

Naši uradniki vas uljudno vabijo na razgovor

CALUMET STATE BANK.

Calumet, Mich.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC, REQUIRED BY THE
ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24 1912

Of "Slovenske Novice" published Weekly at Calumet, Michigan for Oct. 1st 1919

State of Michigan

County of Houghton

Before me, a Notary Public in and for the county aforesaid, personally appeared L. F. Klopčič, w
having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Editor of the Slovenske Novice
Slovenian News) and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of
he ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for
the date shown in the above action, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 453,
Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to witt:

1 That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:

Publisher: The Slovenian News Publishing Co. Calumet.

Editor: L. F. Klopčič.

Managing Editor: Jos. Plautz.

Business Manager: Joseph Plautz.

2 That the owners are:

F. L. Klopčič, Calumet, Mich.

Joseph Plautz.

3 That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning 1 per cent or more
of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None

L. F. Klopčič, Editor

Sworn to and subscribed before me the twentieth day of Oct. 1 1919

John J. Ellis, Jr., Notary Public

(My commission expires Dec 11—1922)

SEAL

Na Calumetu 24 let

W. E. Steckbauer

Izdellovalec
UMETNIH SLIK

Cor. 5in Oak Cesta

Phone 678-J Calumet, Mich

Lično urejeni
Palm Garden

Na razpologo vedno svež
candy, fine smodke, prava ev-
ropejska kava, razne mehke
pijave in lahke lunch.

Priporočam se rojakom v
obilen obisk.

Peter Majhor,

lastnik.

Calumet, osma cesta.

Pogrebni zavod
JOHN R. RYAN.

je največji na Calumetu ter do-
bro znan med Slovinci. Priporoča
se v slučaju potrebe, istotako za
krste in žinitnine.

201-6 cesta
Calumet Mich.

Tel. 25

SLOV. KATOL.

PODP. DRUŽBA.

Vstanovljena 3. marca 1915
na Calumet, Mich.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: John Spreitzer, 218 Oak St.... Calumet, Mich.
Podpreds.: John Gazvoda, 509 Tam St.... Laurium,
Tajnik: Math F. Kobe, 420 7th St..... Calumet, "
I. taj.: Jos R. Sedlar, Lindin Lake Ave St. Laurium "
Blagajnik: Jos. Scheringer, Oak St.... Calumet,
Duhovni vodja: Rev. L. Klopčič,..... Calumet, "

NADZORNIKI:

John D. Puhak, 2140 Log St..... Calumet, Mich.
John Gosenca, 4055 Elm St..... " "
Matt Sustarich, Osceola St..... Laurium "

POROTNI ODBOR.

John Sustarsich, 420 Osceola St. Laurium, Mich
Matt Strang, 2409 B St. Calumet "
Jos. Vardjan, Dollar Bay, Michigan.

VSA pisma tikajoča se uradnega poslovanja pošiljajo naj se na
nega tajnika družbe.
VSE denarne posiljatve pa na blagajnika družbe.
VSA KATOLIŠKA DRUŽINA naj skrbi, da so njeni udje, člani
niške Podporne Družbe, katera bode zanje bratovsko skrbela
asu nesreče, poškodbe ali bolezni. Natančnejša pojasnila se
ijo vsaki čas od glavnega tajnika.
Družbino glasilo so "Slov. Novice."

Calumetske novice.

Krajni pravdnik za Wayne
v katerem se nahaja
je izdal svarilo na vse
li nameravajo seliti se v
da naj tega nikar nestavi-
ker mesto je prenapolnje-
ni mogoče dobiti stanovanj.
npravil delajo posestniki
aj ogromne dobičke in več-
elo na nepošten način. Prav-
pravi, da bo strogo nastopal
nem stanovanjskim profitir-
H. družba bo v kratkem
ekati les v bližini Goren-
zera pri Calumet Water
Kakor smo že poročali
leden, je vihar pred dvema
upravljal ogromno škodo ni
ov obsegajočem gozduju-
močna, debela in zdrava-
ki so bila od vetra izruva-
obsekali in jih porabili v
ili.

Dopis.

Calumet, 24. sept. 1919.
eno uredništvo;
olite mi malo prostora v
priljubljenih Novicah. Ka-
ste sami, so delavske raz-
Calumetu precej ugodne,
bi vsak, kdor hoče delati v
pod zemljo. Če le ne bi
strašno draginje, bi se že
shajalo. Tako pa gre
tam, kjer je velika dru-
težko. Mi rudarji na
sta smo ob enem vočinoma
meriti, po dnevi rižemo kot
zemljo, na večer pa po
letina bo za druge pridel-
dosti dobra, samo kompir-
veliko, ker je bila pre-
Naznanim Vam tudi
prejel pismo iz starega
ki ga pa nisem bil prav nič
sem zvedel samo žalost.
Ker je na Calumetu
kov iz Tanče Gore in jih
za zanimalo zvedeti kaj
vega rojstnega kraja, Vas
priobčite to pismo, ki

čena Gora, 23. avg. 1919.
priatelj:
no ti kaj več pišem, Vas
paj srčno pozdravljam.
ti naznanim, da sem jaz
voje pismo, ki si ga pisal
marišem, toda ti žalibog že
počivajo v hladni zemlji.
muri 19. marca, 1916 po
ni bolezni, mati pa 16.
po dolgi bolezni. Sestra

Marija je na vodenici umrla še
27. febr. 1915, tako da sem seda-
sama ostala z eno šest let staro,
deklico in to je vsa družina. Miše
še sedaj in iz Rusije, nič ne zna,
da so mu doma vsi pomrli, od
mene ne dobi namreč nič pisanja
ker pisma ne gredo še v Rusijo.
On je tam brez skrbi, ker misli,
da mu doma stariši delajo. Drugi
so večina - že vsi prišli domov.
Dam ti znati, da je tvoj svak
Bilek bil tudi zaret na Ruakem
in se mu je ponesrečilo, da so ga
konji in voz povozili in je umrl v
24. urah. V Gaberji so bili ubiti
tudi Vukov Miha, Petrošev Joža,
Joža Banovac dragovanjski in se
več drugih, samo kdo bi vse po-
pisal. Jako ranjena pa sta Hrvat
in Sveti iz Tanče Gore. Doma
sta umrla Petroševa gospodarja
Janes in Neža, sedaj drugi gospo-
dario na njihovi gruntu. Naz-
nanim ti, da je Štetan Betala
prišel domov iz Amerike in se bo
tukaj ženil. Njegov oče se je
ubil, padel je iz drevesa, ko je bral
slive. Veliko se je spremenilo
doma v tej vojski, pa ti ne morem
vsega natančno popisati. Pozdrav
vsem itd. Neža Mušič.

Iz tega pisma lahko rojaki spoz-
najo, da ga nisem mogel biti,
vesel. Toda Božja volja naj se
vrši. Zahvaljujem se Vam za ta
prostor v listu in pozdravljam vse
rojake na Calumetu in po deželi.
John Mušič
2025 Calumet Ave.,
Raymbaultown.

Rak - veliki morilec.

F. L. G. I. S. Jugoslav Bureau.
Rak (Cancer) je bolezen, katere
seljudje morda še največ bojijo.
Dasi je ozdravljiv v prvih početki
vendar število njegovih žrtev rase
od dneva do dneva v Združenih
Državah in po vsem svetu, kakor
trdi United States Health Service.
Rak spada v Združenih Državah
po številu svojih žrtev med naj-
večje morilce človeštva: tuberku-
lozo, srčne bolezni bolezni na jetrih
in pljučnico, in je še bolj v strah
ljudem kakor vse te bolezni. To pa
radi nevednosti občinstva, pa zlas-
ti radi tega, ker je težko spoznati
jo v prvih početkih, in ker tedaj,
ko je bolezen očitna, je večino-
ma že postala neozdravljiva.
Zdravniki so mnenja, da treba de-
lovati na isti način proti raku, ka-
kor se že uspešno deluje proti tu-
berkuzi to je, treba zlasti podučiti

občinstvo, da spozna raka že v
prvih početkih, ko je še ozdrav-
ljiv, navaditi ljudi, da se ob pr-
vem sumljivem znaku obrnejo k
dobremu zdravniku, in obveščati
širše občinstvo o najnovejšem
napredku zdravniške vede glede
raka, njegovih vzrokov kako naj
se ga ljudje varujejo in kako se
zdravi.

Statistični urad Združenih Dr-
žav je za leto 1917 naštel 61.452
smrti vsled raka nasproti 112.821
vsled pljučnice (pneumonia) 110,
285 radi tuberkuloze, 115.337 ra-
di srčne bolezni in 80.912 radi
bolezni na jetrih. Iz tega se raz-
vidi, da spada rak med najnevar-
varnejše in najbolj razširjene bo-
lezni.

Očividno se ta bolezen širi. Od
62.9 smrti izmed 100.000 prebi-
valcev v letu 1900 se je razmerje
povišalo na 81.6 za leto 1917.
Pomiranje radi raka rase za sko-
raj dva in pol od sto na leto.
Boljši sistem glede nabiranja sta-
tistike in natančnejša diagnoza sta
vzrok takega večjega raz-
merja, ali mnenje je, da nista edi-
ni vzrok.

Ako se rak odkrije pravočasno
in se bolnik zateka takoj k več-
mu zdravniku, se rak smatra tedaj
ozdravljivim. Žalibog je težko
spoznati ga takoj. Nasproti dru-
gim boleznim je rak v svojem pr-
vem napadu navadno brez bolečin
in radi tega je tedaj, ko se bolezen
odkrije, mnogokrat že toliko na-
predoval, da je potrebna večja
operacija in da je upanje na
ozdravljenje znatno manjše, ako
ne že izgubljeno. Druga nesrečna
okolščina je ta, da se bolniki, ki
spozna da ima raka, mnogo krat
ne zateče k večjemu in vestnemu
zdravniku, ampak se da zavesti
šušmatjem, ki po časopisih oglaš-
jo čudotvorne načine ozdravljen-
ja. Dejstvo je, da tako "zdravljen-
je" in patetni laki le oslabšajo
stanje bolnika, ki se nazadnje za-
teka k večjemu zdravniku, ko je
prepozno.

Muenje, da je rak nalezljiv
je že povzročilo mnogo zla in
tupatam zanemarjanje nesrečnega
bolnika. V zeličarje se veda dogna-
la, ni znana nikakal bolezen
ali bakterij, ki bi povzročil raka
v človeku ali živalih. Ako v kaki
občini je rak razmeroma bolj za-
stopan, se je brez izjeme dogalo,
da je tam razmerje večje, ker je
velik del mladine zapustil kraj.
Rak je namreč bolezen ljudi v
srednjih letih starosti. Niži
on slučaj se je dogal, da bi zdra-
vnik ali bolniška strežnica dobili
raka od bolnikov, niti po dolgih
letih občevanja z ljudmi, ki trpi-
jo na raku.

Drugo krivo mnenje je, da je
rak podedljiv. Dejstvo je, da za-
varovalne družbe se nič ne ozirajo
na to, ali je kdo v družini vmrl za
rakom, niti ako sta oba roditelja
bila njegovi žrtvi. K večjemu
morajo oni, v katerih družini se
je rak rad pojavil, biti previdni ob
najmanjšem sumljivem znaku.

Pletenine telesa, mišice, žlez,
kosti, so vse sestavljene od ogrom-
nega števila drobnih celic, ki jih
lahko primerjamo opekam v po-
stopju, in jih drži skupaj neka
snov, ki jo smemo primerjati
mavti. Ali celice telesa so žive,
zaporedoma rasejo in pomirajo, v
zmisla nekega naravnega zakona,
katerega popolnoma še ne razume-
mo. Kaksenkrat te celice začnejo
rasti in se razvijati
na način, ki ni v skladu z navad-
redom. Tako se ustvarja, kakor
bi se reklo, neka mala kolonija
neposlušnih celic, izrastek v tele-
su, rase in se nezdravo razvija.
To se lahko godi na koži, v prsih,
v želodcu, grlu ali v vsakem
drugem delu telesa. Dostikrat se
ta izrastek pojavlja v obliki
trdega zrna, ki ga je lahko odkriti
že ob tipanju in ga zdravnik jako
lahko odstrani. Ako ta skupina li

DRUŠTVENI OGLASI.

Slov. Am. Kat. Dr. Sy. Družina

S. K. P. D.

na CALUMETU.

Uradniki za leto 1919.

Predsednik, Math Prebilich, Oak St.
Podpredsednik, John Gazvoda Tam, St.
Taj in zast, Louis Gasvoda 4036 Oak St
Podtajnik, Frank Vesel, 2311 Co Road
Blagajnik, John Shutte
Odborniki za 2 leti:
Math Strauss, Michael Klobučar in Jos.
D. Grahek,
Odborniki za eno leto:

John Gosenca, John Pechauer, Math
Pipan.
Bolniški obiskovalci so:
Za Red Jacket in Newtown: Math F.
Kobe; Blue Jacket Albion Joe
Strutzel, Yellow Jacket, John Gosenca
Za Laurium: John Gazvoda. Za Osceola:
Jos. Bahr. Za Raymbaultown: Matt
Strauss. Za Swedetown: Math Likovich.
Za Stari Tamarack in Tamarack No. 5.
John D. Grahek, Za North Tamarack,
Tamarack Jr. in Centennial:
Mike Filip;
Maršal: Frank Gregorich. Poslanec M.
F. Kobe.

V slučaju bolezni plača
društvo svojim članom \$20.00 me-
sečne podpore za dobo 6 mesecev,
ako bolezen traja dalj časa, dob
član podporo od Družbe za nadalj-
nih 6 mesecev po \$20.00 na mesec.
Vsak član se lahko zavaruje pri
S. K. P. Družbi, za posmrtnino za
\$400.00 ali 800.00 ob enem je za-
varovan za izgubo roke, ali noge za
\$300, za izgubo enega oka, treh
prstov na roki ali na nogi \$150.00
in mesečni bolniška podpora \$20.
na mesec, za nizke assess. od 1. do
se razreda, od 70c do \$1.10 na me-
se. Za natančnejša pojasnila se je
obrniti na preds., tajn. ali blag.
POSEBOST: Za dobo 3
mesecev velja pristopnina samo \$1.
Rojaki poslužite se te prilike in
pristopite z znižano pristopnino
K obilnemu pristopu vabi
Društveni Odbor.

takoj odstranjena, rase nadalje in
prodre v sosedne telesne plete-
nine. To prodiranje je ravno ono,
ki označuje razliko med nedolžni-
mi izrastki kakor bradavicami,
in zlobnimi izrastki ali raki.
Nazadnje se izrastek razvije v
veliko maso, od katere se cepijo
manjši deli, ki jih tek krvi
prenaša na druge dele telesa. Ako
se navadne celice cepijo od svoje
pletenine in se znakejo iz svoje
ga mesta, one pomirajo. Rakove
celice pa imajo tako življensko
silo, da živijo še nadalje, kamork-
koli se znakejo, in prevzročajo
nove rake.

Rak se dostikrat začne razvija-
ti, ako je bil kak del telesa dolgo
in zaporedoma izpostavljen irita-
ciji ali pa v nedolžnih izrastkih
ali okoli njih, ali pa vsled turov.
Dostikrat je rak nastal na ustnicah
vsled opelkline ali iritacije vsled
slabih zob. Kitajci trpijo radi na
raku v grlu, ker jedo svoj riž
pregorak.

Ženske so bolj podvržene raku.
Vstarost od 35 do 43 let trikrat
več ženskih umira za rakom ka-
kor moških. One radi tega potre-
bujejo največ poduka v tem
pogledu. Dolgotrajne rane in
bradavice, ki očitno spreminjajo
svojo obliko, treba takoj odpraviti.

Nikdo ni gotov pred rakom,
niti se ne more reči, da bi bil
kdo posebno podvržen. Ta strašna
bolezen rase in je skrajni čas,
da občinstvo se seznani z nevar-
nostjo te bolezni. V to svrhu je
United Health Service pripravil
jako skrbno brošuro za širše
občinstvo pod naslovom "Cancer,
Facts Which Every Adult Should
Know" Treba le pisati za to na
Public Health Service, Washing-
ton, D. C. ki jo razpošilja brez-
plačno.

Slovinci, spomnite se beč-
nih otrok v stari domovi-
ni.

Slovensko - katoliško podporno društvo

SV. JAKOBA.

št. 2. S. K. P. Družbe.

Laurium, Mich.

Prvo in edino Slov. Kat. Pod. društvo
na Laurium.
Ima svoje redne mesečne seje
vsako četrto nedeljo v mesecu ob 2
uri popoldne v dvorani Gosp. John
Sustaricha na Osceola cesti.

Društveni odbor za leto 1919

Jakob Veitlin, predsednik.
Josip Režek, podpredsednik
Jos R. Sedlar, tajnik
John Šuštarich, blagajnik
ODBORNIKI ZA ENO LETO:
Martin Straus, Josip Jakša, Anton U-
davič, Peter Hrebec.

ODBORNIKI ZA 2 LETO:

John Gršič, Jos. Vogrin, Jacob Zim-
merman, Matt Stubler
Maršal: Matija Stubler.
Poslanec: Jos. R. Sedlar.
Bolniški obiskovalci: John Sustarich
za Laurium; za Raymbaultown in oko-
lico: Martin Straus za Red Jacket in
okolico: Jos. R. Sadler

V slučaju bolezni plačuje društvo
bolniške podpore po \$1.00 na dan za
dob 6 mesecev in nadalnjih 6 mesecev
plačuje Družba po \$20.00 na mesec.
Čela smrtnina je \$800.00 oziroma \$400
kakor se hoče kdo zavarovati. Nadal-
je plačuje družba tudi razne poškodbe
zruba rok, nog, tokočes i. t. d.
K obilnemu pristopu vabi

Odbor.

DRUŠTVO SV. PETRA.

Št. 30 K. S. K. J. v Calumetu.

Ima svoje redne mesečne seje vsako
drugo nedeljo v mesecu takoj po prvi
sv. maši v dvoran slovenske cerkve sv.
Jožefa.

Uradniki za leto 1919.

Predsednik, Mihael Majerle.
Podpredsednik, Peter Zunich.
Tajnik in zastopnik, Frank Vessl
Zapisnikar, John R. Sterbenz Sr.
Blagajnik, Marko Sterk.
ODBORNIKI ZA 1. LETO:
George Kotze, John Turk in Jos
Weiss

ODBORNIKI ZA 2. LETO:

John Musič, Frank Vesel, John Lamut
Porotni odbor: Michael Sterk, Nick M'rak
in Frank Benčič.
Poslanec, Math F. Kobe, maršal, Peter
Hrebec, Vratar, Math Schweiger.

Bolniški obiskovalci.

Za Red Jacket, Yellow Jacket, Blue
Jacket in Newtown: Math Pugel
(210 - 5th. St. v prodajalni). Za Lau-
rium: Jos. Widosh. Za Raymbaul-
town Osceola Swedetown: John Musič.
Za Tamarack, Tamarack St. 5 in
North Tamarack: Math O. Majerle

K obilnemu pristopu vabi

Odbor.

Slovensko neodvisno podporno društvo

Sv. Mihaela

na Calumet, Mich.

Ustanovljeno dne 17. avg. 1912.

Mesečne seje se vrše vsako četrto
nedeljo po prvi maši v cerkveni dvoran
URADNIKI.

Predsednik, John Klobuchar
Podpredsednik, Jos. Dragman
Tajnik, in zapisnikar, And. Gombach
Blagajnik, Jos. Gazvoda
ODBORNIKI:

Louis Gazvoda, Jos. Bohte, Alojs
Jenič, Frank Šuštarich, Jos. Klobučar
in Jos. Novak.

BOLNIŠKI OBISKOVALCI:

Za Red, Blue in Yellow Jacket,
Tamarack, in za okolico, Jos. Novak
Laurium, Raymbaultown in Osceola
in okolico; Alojs Jenič, maršal in
poslanec, Frank Brezovar.

To društvo je samostojno, ter plača
v slučaju bolezni 20.00 na mesec bol-
niške podpore. Vsmrtnine plača vro-
član 1.00 za pokojnikom, torj e
več članov tem bolje.

Društvo je sedaj za nedoločeno čas
znižalo pristopnino na \$3.00 Posluž
se te prilike ter pristopite k društvu
K obilnem pristopu vabi

Odbor.

Društvo sv. Cirila in Metoda

Št. 9. v Calumet, Mich.

Spadajoče v J. S. K. J. ima svoje
redno zborovanje vsako tretjo nedeljo
v mesecu, točno ob 9 uri zjutraj v pro-
storih dvorane slovenske cerkve sv.
Jožefa.

Uradniki društva za leto 1919 so
Pred. Jos. Plantz
Podpred. Math Strauss
Prvi taj. in zastop. John D. Zunich
Zapisnikar: John Ilenich
Blagajnik, Joseph S. Stukel.

ODBORNIKI ZA ENO LETO:

Mihael Suič Jr., John Gosenca in John
Ilenich
Odborniki za DVE leti
Frank Paulich, Martin Straus, John
Startz

Maršal in Poslanec: Math Kobe ml.

V slučaju bolezni se naprej oglašite
pri tajniku John D. Zunich 4098 Cone St.
Jednota plačuje v slučaju bolezni \$1
in \$2 na dan takoj od prvega dneva.
Za izgubo roke ali ene noge \$400, za
izgubo enega očesa \$200, za izgubo obeh
rok, nog ali oces \$800.

V slučaju smrti plača članom (icam)
prvega razreda \$1500, drugega razreda
\$1000, tretjega raz. \$500, 4 raz. \$250.
Vsi oddaljeni člani pa zamorejo svo-
jo bolezen pisмено naznaniti isti dan
ko zbolijo.

K obilnem pristopu vabi

Odbor.

USTANOVLJENA LETA 1873.

Merchants & Miners Bank

CALUMET, MICH.

Glavnica \$150,000.00
Prebitek in nerazdeljen dobiček 250,000.00
Obveznosti delničarjev 150,000.00

Od vlog na čas se plačajo obresti

TA BANKA VAM nudi VARNO ULOŽIŠČE za del vaših
PRIHRANKOV. Ima ZADOSTNO GLAVNICO VELIK
PREBITEK, DVAKRAT večji REZERVNI SKLAD, kot ga
postava zahteva ter imajo njeni URADNIKI DOLGO LET
IZKUSNJE v BANCNEM POSLOVANJU.

Charles Briggs, predsednik.

Peter Ruppe, podpredsednik, W. B. Anderson podpredsednik
in upravitelj, Stephan Paull, blagajnik, J. E. Shepard, blag.
namestnik.

Stari pregovor pravi!

Da se prepričate kaj da je dobro
in

Kje da se dobi. Morate poskusiti.

Da dobite sveže meso, pošteno vago, točno
in uljudno postrežbo, idite k Muvrinu in
nebode Vam žal.

Peninsula Meat Market

VOGAL 6 IN ELM CESTE.

Rojaki, pristopajte v
S. K. P. Družbo.

Pijančev sin.

Povest. Spisal M. Ivan

Dva dni pozneje so stopali oče, sin in hčerka za krsto materino proti sv. Krištofu. Ko so vrgli prst na krsto, da je votlo zadonelo, zajokal je oče istotako divje kakor obapostelji. Janko pa je strmo in nemo zrl na materino posteljo v mokri zemlji, dočim je Anica glasno jokala, držeč se roke bratove.

Janko ni očetu nič očitil, kakor je obljubil materi, pač pa ga je resno posvaril in prosil, da naj začne drugačno življenje. Oče ni rekel ničesar, bilo mu je pa videti da ga vest peče in da mu segajo sinove besede v srce.

Anico je odpeljal Janko na deželo k materini sestri, ki je bila vdova brez otrok in precej imovita. Potem pa je odšel nazaj na grad Gabrovec.

Baron in baronesa sta mu izrazila svoje sožalje. Baronesa ga je imela odtlej še rajša, ko ni imel matere. Bila je dobra gospa ta baronesa.

VI.

Ne dolgo po tem žalostnem dogodku, ki je globo pretresel Janko, povabil je baron Gabrovski nekaj sosednjih grajščakov z njih družinami na Gabrovec. Namerjal je prirediti domač ples in prijetno zabavo, kakršne so v navadi pri gospodi na deželi.

Prišlo je kakih sedem družin. Tudi iz trga je bilo povabljen nekaj gospode, da bi bila družba večja. To je bilo mrgolenje na Gabrovecu! V parku je šumelo poleg drevja popevka od svilnatih oblek, veselo kramljanje in smejanje se je mešalo z glasnim razpravljanjem o gospodarskih stvareh. Tu je stala kopica mladih dam, držeč se pod pazduho, in opazovala kosovo gnezdo v grmovju, tam so duhale gospe dišeče cvetje ter vzklikale: O kako lepo diši!

Bilo je prav veselo, kakor je ob takih prireditvah navadno. In kdo naj bi ne bil vesel? V dvorani stojijo steklenice izvrstnega vina, miza je obložena z najboljšimi jedili, pod gradom je cvetoči park, nad njim pa jasno modro nebo. Poleg tega pa ne manjka lepih dam, ki s svojo nežno ljubeznivostjo preženejo vsako urico dolgega časa. Seveda gospodje, — starejši namreč, ker mlajši so imeli z ženskimi dela čez glavo, — gospodje si niso mogli misliti popolnega veselja in čiste zabave brez taroka ali whista. V dvorani so sedeli pridno pušči in zeli veselopresno v podobice, skozi odprta okna pa je prihajala vonj iz parka in z njim vred vesel sum zabavajočih se gostov. — Med povabljenici je bila tudi trojica s Sela. Gospa Premčeva je v veseljem sprejela povabilo. Saj so redki taki sestanki, kjer pride več gospode skupaj in se lahko pokaže izborna nova toaleta.

Kakor se je sama rada dičila tako je tudi hotela, da se Helena dostojno okraši. Saj je bila hči njen ponos blizala se je pa tudi čuti dobi, ko si mati glavo heli, da tu ji zagotovila lepo bodočnost.

Gospa Premčeva je hodila z gospodni sosednjih grajščakov po parku in se menila z njimi v znani mešanici. Predmet pogovorov so bile ljubljanske šivilje in šivilje sploh; temu je sledila znana novost iz Ljubljane, kjer se je dogodil tragičen konec v nekem zakonu. Nato je prišel na vrsto mandat gospoda Premca in njegovo delovanje na Dunaju.

Tudi Helena se je veselila povabila iz raznih vzorov. Že dolgo, ni videla Staniča; a želela ga je zopet videti; nadejala se je tudi prijetne druge družbe in premerne za-

bave.

Na Gabrovecu je Helena kmalu srečala Janko, ki jo je vladno pozdravil. Helena je opazila na njegovem obrazu blehost in žalost. Oči so jo gledale tako otožno-prijazno, da ji je zatrpelato srce v prsih in mu je nehote podala roko. Ni mogla vstrpeti, da bi ga ne vprašala sočutno:

— "Gospod Stanič, vi ste žalostni?"

Janko pa se je prisiljeno nasmešnil, take da je bil obraz še žalostnejši, in odgovoril, da je vesel, češ kako bi bil žalosten, ko je v taki častit družbi!

Helena je zmajala z glavico, kakor bi mu neverjela.

— "Saj ne govorite iz arca, gospod Stanič, jaz ne verujem v vaše veselje."

Tedaj pa je prišla mimo nje gospa mama v spremstvu gospe davčnega nadzornika iz trga. Vi-deč hčer v družbi z Jankom, je bila nekoliko nevoljna. Obrnila se je k nji:

— "Liebe Leni, ta gospa bi rada nekaj s teboj govorila! — Oprostite, gospod Stanič!"

Janko se je molče priklonil! Helena pa je stopila k mami in k gospe, ki je želela z njo govoriti. — Mama je poskrbel, da se ni Helena vrnila k Janku in da se tudi ostali del popoldneva nista sešla. Poleg tega je dobila Helena nekaj novih častilcev, ki so prišli popoldne iz trga. Bil je mladi gospod zdravnik, mlad častnik, ki je bil na dopustu v trgu radi bolezni, in še jeden gospod, ki že bil več mlad, toda samce.

Solnce je zatonilo za smerekove gozdove. Iz kota sem je potegnila prijetna, dišeča zapa. Nad selškim gradom je zasijala večernica. Mrak se je razgrnil po dolinici in po parku. Gospoda je šla iz parka v grad, kjer so zažareli bujni leštnenci. Zvečer so je imela prirediti lahka zabava, namreč ples.

Steze v parku so ostale samotne, šum pa se je začel na gradu. Janko je pa ostal v parku. Ta mnogobrojna družba ni ugajala njegovemu srcu. In on tudi ni bil zanj; njegov otožni obraz ni nikakor spadal k veselim, brezskrbnim obrazom gostov.

Stopal je po stezi proti lopi, kjer je od onega časa tako rad sedel. Notri je bilo tema, da sta se komaj razločili miza in klop. Sedel je za mizo, podprl glavo z roko in se zagledal na jasno nebo, ki se je bliščalo skozi mrežaste stene. Zvezde so blestele svetlejšje in so mu prijazno namigavale. Od daleč je žarel grad, za njim je šumel temni smerednji gozd, sedaj pa sedaj se je začel šum iz grada. Okrog Janka pa je bilo tiho in ob stenah je šušljalo listje v večernem vetru. Sedaj, ko je bil sam stopil se mu zopet slike pred očmi, ki so ga napolnjevale s tako otožnostjo. Zagledal je materini blesti, — koščeni obraz s črno prasko na nagubanem čelu. V ušesih mu je zašumel njen slab glas, katerega je čul ob njeni smrtni postelji. V duhu je zagledal ves prizor, ki je mati umirala. Poleg postelje kleči uboga Anica in glasnomoli na pol ihteti, on drži v roki voščen ko, v katere plamenu se obraz umirajoče tako čudno, mirno svetli. — Vse je videl — — — skoraj da je čutil svečo v roki. Strašna podoba!

Janko je stresel glavo ter strepetal po celem telesu. Ozrl se je na zvezde in vzdihnil: O mati!

Zopet se je zamislil. — Koliko je mati pretrpela! Pred soboj je videl očeta, kako je prilomastil po noči domov, kako je, komaj se po koncu držeč, vpil in zmerjal mater, ki je vsa prestrašena mirila ga z milimi besedami in ga spravljala spat. On pa se je stiskal kot otrok k materi, h kateri je bežal, boje se ateja. Vse je še tako do-

bro pomnil iz svojih otročjih let.

— In ko je zrastle in začel v šolo hoditi, skrbela je jedina mati za njegovo obleko, oče se ni niti zmenil. Ubožica je prosila večkrat svojo sestro pomoči, da ga je imela s čim obleči. Sama pa si ni privoščila nič novega; da je le sin imel, pa je bila vesela. Kolikrat je pritrkala grizljaj svojim ustom, da je mogla Janka nasititi! In kaj je ubožica upala! Želela je videti svojega Janka kdaj pred oltarjem. Jako bi bila srečna, ko bi se to zgodilo! A Janko ni šel v semenišče. Dasi težko, je vendar pustila to misel. Ko jo je trpinčil mož je upala, da ji zasije dan sreče, ko bo pri svojem sinu. Janko je bil na tem potu, da postane samostojen gospod. Ni daleč proč čas, ko prejme svojo mesečnino in bo tako na stalnih svojih tleh. Toda mamica, uboga mamica ne bo doživela tega časa, ona spi pod črno grudo. — Nobena želja se ji ni izpolnila. — Sedaj pa spi — — O mamica, moja draga mamica, zastonj si upala! — vzdihnil je Janko. Naslonil se je na mizo in zagrebel obraz v naročje. Iz prsi so mu privreli glasni vzdihli.

Do lope pa je dospela med tem ženska postava. Glavo je prisloni-la k mrežasti steni in zrla skozi leseno omrežje med zelenjem v temno lopo v kot, kjer je sanjaril in vzdihl Janko. Bila je Helena.

Vrnivša se iz parka v grad je iskala Janka, hotela je dokončati prejšnji pogovor. Na vsak način je hotela zvedeti, kaj mu je, da je tako žalosten. In ko ga je tako iskala, domislila si je, da nima prav vzroka tako skrbeti zanj. Saj ji ni sorodnik, kaj se torej tako zanima zanj? Izkušala se je na tihiem opravičiti, češ, on trpi in dolžnost vsakega kristjana je, pomagati svojemu bratu in ga tolažiti. Pa vest je bila natančna. To ni bil zadosten razgovor. In ko je premišljevala, da bi našla do-deven zvrk, je s strahom spoznala, da ni nič drugega nego — besede si ni upala izreči misliti. Srce pa ji je glasno utripalo. — Hotela je pustiti misel nanj. Najbolje, da gre med družčino. A ples se ima začeti šele za jedno uro. Torej gre še lahko ven v park. Da, ven, ven! — Ko je stopala sama po stezi in je bila že tema na okrog, vprašala se je zopet, kam prav za prav gre. Hitro se je obrnila, da bi se vrnila v grad, ko začuje v obližju vzdih. Zgro-sila, se je. Kdo je to? Hotela je urno odteči, ko vidi, da prihajajo vzdihli iz lope. In glej! čuda, sedaj se ni več bala. Gostov sedi Janko v lopi in vzdih. Saj ga ni nikjer v dvorani, gotovo je on.

Pogumno stopi k lopi in se potrdi v temo da bi epazila, če je Janko. Da, on je bil! Srce ji je veselja in sočutja vstrpetalo. Hotela se je odtegniti, toda bila ni dovolj oprezna in v listju je in v listju je zašumelo. Janko je pogledal kvišku, da bi zapazil, ali je kdo pri lopi. Dvignil se je in stopil na prosto.

Tu zapazi Heleno. Priklonil se je gospici. Helena pa je bila v zadregi, kako bi se izgovorila, da bi ne vedel, da ga je poslušala. Ko ga je pogledala, videla je solze v njegovih očeh. na izgovor.

— "Gospod Stanič, vi ste žalostni, vi se jokate?" je vprašala nedolžno in sočutno, ne misleč, da je spravila Janka s tem vprašanjem v zadrego. Da bi ga videla ženska plakati in poleg tega še taka, — to je sramotno!

— "Ne, gospica, padlo mi je nekaj v oko." — "O, kaj tajite! Nič vam ni padlo v oko. Oh kakaj mine od-krijete, zakaj ste žalostni?" Njen sočutni pogled mu hotel odgovor

povzeti iz oči.

To je bilo pa preveč za mehko-srčnega Janka. Ta kraj, ta polute-ma, to zvezdnato nebo in poleg njega ta sočutna deklica — to vse se mu je zdelo, kakor v sanjah. A ne, niso sanje, resnica je. Začutil je v tem trenutku živo v srcu, da je resnica. Nehote ji je podal ro-ke, in živahno rekel: "Hvala, hvala vam, gospica, za to sočuteje! Tega ne bi bil mogel pričakovati!"

— "Pustite zahvalo! Le po-vejte mi, potem greva na ples!"

— "Oprostite, gospica, ne bom plesal."

— "Tako? Kako to? — Ak o je vzrok vaše žalosti?"

— "Da. Vedite, umrla mi je pred tednom mati."

Helena je vzkliknila: "Mati!" potem pa dejala mirno;

— "Oprostite, da sem se čudila, da ste žalostni. To je hudo, straš-no mora biti hudo, če mama umrje. Jaz še nisem izkusila, pa slu-tim. O ubožec!" je vzdihnila ču-teče.

Janko jo obstal.

— "Torej je tudi vam žal, da mi je umrla mati? O, hvala vam ti-sočerna hvala! Da me vi pomilu-jete, mi je več vredno, nego če mi izraža cel svet svoje sočutje!" — in sklonil se je ter ji poljubil roko.

— "Res? Torej vam nisem ravno-dušna?" Heleni je ta beseda ušla iz ust. Ko je izpregovorila, je spoznala, kaj je rekla. Janko pa je porabil ta trenutek in dejal krepko in odločno.

— "Vedite, gospica oakar sem vas videl bje moje srce za vas. Od-pustite mi to predznost, a ne mo-rem drugače. Zlasti pa sedaj, ko sem izgubil mater in tudi vi čutite to strašno izgubo z me-noj!"

— "Oh, na gradu me bodo pogr-ešali?", vzkliknila je Helena, spom-nivša se v prijetnem pogovoru, da jo morda že iščejo. In kaj poreče njena mati? "Potolažite se! Da, rada bi vas tolažila, ko bi mogla. Sedaj pa z Bogom!" in stisnila mu je roko, potem pa lahko kakor vetrič odnitela na grad.

Stanič je obstal na iste mmsten. V njegovi duši je bila utrjena zavešt, da mu je sedaj previdnost podala namesto materinega drugo srce, ki ga ne bo nič manj ljubi-lo.

VII.

Janko je sedel v svoji sobi. Pred njim na mizi je brlela sve-tilka in slabo svetila na odprto knjigo, nad katero je bil nagnjen. Bil je globoko zamišljen. Skozi priprto okno je prihajal šum in hrup iz spodnjih prostorov, kjer je bila zbrana gospoda. Zdaj za-zveni godba, šum se poleže za hip nato pa nastane vnovič.

Pred jedno uro je sanjaril v lopi, O kaj je premišljeval! Ma-terina smrt, doseganje življenja, trpljenje — vse ga je napolnje-valo z otožnostjo, z žalostjo. Pred seboj ni videl nobene zvezde, bodočnost se mu je kazala brez veselja.

In ura je minula. Kako vse drugače misli Janko sedaj! Vsa minulost mu je izginila izpred oči, sedanjost se mu je prikaza-la v rožni, dišeči obliki. Zatorej treba poskrbeti, da mu bodočnost ne uide, da mu da občuti od truda in trpljenja.

Ljubezen, — nikdar še ni obču-til tako globoko v srcu te besede, — mu miglja iz te bodočnosti; v njenem svitu je zagledal nakrat svet v drugačni obliki. Ni tako žalostno in obupno to življenje. Ako nas začene na jednom kraju izguba in žalost, odpre se nam drugi predal, ki krije v sebi ve-selje in radost. —

Odalej se hoče še marljivejšje poprijeti nčenja, da napravi vse izkušnje in doseže svoj najbližji

Denarno Stanje

First National Bank of Calumet

Ob sklepu poslovanja 4. marca 1919

Sedaj je čas

Da prihranite del svojega zas-lužka s tem, da ga naložite. Mi Vas vabimo, da napravite našo banko Vaš hranilni dom. Z 1.00 dolarjem lahko pričnete var-čevati.

Prinesite k nam Vašo zadolžnice Svobode -Liberty Bond- in mi jih bomo spravili za Vas BREZPLAC-NO.

Naše veselje je Vam ustreči.

Prva narodna banka v Calumetu.

Celotni Stan

Finske vzajemne zavarovalnice

v Calumet, Mich.

Od časa organizacije 1860

Število zavarovalcev 3,297.00
Sedanja rizika zavaroval-nine 3,729,959.00
Dividenda izplačana gla-nom 320,172.68
Požarne izgube 151,250.42
Vrednost v gotovini ... 206,263.48

Naraščaj denaria v zadnjih sed-mih letih.

1912.....	127,384.81
1913.....	129,067.45
1914.....	140,991.97
1915.....	156,150.60
1916.....	159,020.74
1917.....	179,829.83
1918.....	206,263.48

DIREKTORJI:

Henry A. Kittl, predsednik. Oscar Keckonen, podpreds. John Waat-ti, tajnik. O. K. Sorsen, podtaj-nik. Jacob Uitti, blagajnik. Al-bert Tapani, pom. blagajnik. I. W. Frimodig, glavni upravitelj. Mat. Lohela in William Johnson, dbornika.

Ali potrebujete očala?

Ako jih da, oglasite se pr nas m-mamo stroj za pregled in poskus

mi, z katerem natanko preišče-očo oči, preden uredimo očala.

Zraven tega imamo vedno v zalogi. popolno izbirko zlatnine, ur, stenskih in žepnih, prstanov, rožnih vencev, peres in raznih družih draguljev.

Obiščite nas vedno na starem mestu.

A. Fahlen & Co.

32 peta cesta. Calumet, -Mich

namen — doktorat. In ako se bo kdaj podpisaval dr. Janko Stanič, potem pride na Selo, uaznani se po slugi gospodu državuemu po-slancu in njega soprogi, stopi pred njo in ju zaprosi za hčerko Heleno. Zakaj bi mu jo odrekla, kadar spoznata, da se oba ljubita?

(Dalje prihodnič.)

F. AD. RICHTER & CO.

326-330 Broadway, New York

Richterjev Pain Expeller sidrom

SLOVENSKE NOVICE

Neodvisen slovenski
tednik. Najbolj razšir-
jen v severozapadu Z.
D. Uspešen za oglaš-
vanje.

SLOVENSKE NOVICE

SLOVENIAN NEWS!

An independent Slo-
venian Weekly. Covers
all the territory in the
Northwest Best adver-
tising medium.

LIST ZA SLOVENCE V SEVEROZAPADU ZEDINJENIH DRZAV. GLASILO S. K. P. DRUŽBE.

Letnik IV.

CALUMET, MICHIGAN, OKTOBER 10 1919.

Štev. 29

Strajkarji vstrajajo v svojem pravi- čnem boju.

Najub lažnjivim poročilom jeklarskih magnatov se polo-
ni nikjer zboljšal, vrste stavkarjev se še vedno pom-
nožujejo. Strajk rudarjev v Ely, Minn.

Gary, Ind. je pod obsednim stanjem.

Gary, Ind. — Tukaj je bilo
glaseno obsedno stanje v torek
četrtih zjutraj. Vojno sodiš-
bo sodilo vsakogar, kdor bo
lejal aretiran. Vojaske detektivi
svršili včeraj šest hišnih pre-
vratov in zaplenili nekašne "radi-
o" tiskovine. Stanovanje Paula
Merzja, odvetnika strajkarjev,
tudi preiskano. Stavkovne
ne so bile danes zjutraj na
svojem mestu kakor po nava-
nem stražami je mnogo bivših
strikov, ki so bili na Francos-
m. Stavkokazov ni bilo, deti,
ki gili v tovarne. Poroča se, da
imajo jeklarski magnatje
skokovnih stavkokazov, jih drže
varni dan in noč. Zvezno
stvo, ki se nahaja v Gary, ima
tri lahke topove.

Ely, Minn; 3. okt. — (Izv. po-
lo.) — Vsi tukajšnji rudarji
na strajku. Stavkokazov ni
vzameš nekaj slovenskih
strikov. Rudarji zahtevajo od-
akordnega dela, osemurni
danik, šest dolarjev dnevne
priznanje unije in osvobodil-
delavskih jetnikov-voditeljev.
Strajkarji se obnašajo mirno in
vojno.

Annunzio se pripravlja na vojno. Ameriško voj- brodovje je preprečilo za- krat vojno med Jugoslavijo in Italijo.

Trst, 3. oktobra. — Zastopniki
Annunzija in militaristične
stranke v Italiji so imeli sestanek
v hotelu "Moncesio"
in sklenili, da se prične z
kampanjo proti Nitti-ju.
Vlada ne odstopi do
časa. Govori se, da
d'Annunzio 12.000 vojakov
priljubljenih za okupacijo Mila-
na in Rima.

Pariz, 3. okt. — Semkaj sta pri-
šli Ruggero Gothardi in Achille
Mestini z Reke. Prvi je pred-
stavil neodvisne italijanske
stranke na Reki, drugi pa njegov
prijatelj. D'Annunzio je oba obso-
dil na smrt kmalu po zasedbi Re-
ke. Toda prijatelji so jima pomo-
gli da sta pobegnila. Gothardi bi
govoril s Polkom, predsednik
ameriške mirne delegacije
zahteval bo, da se Reka inter-
nacionalizira. Po njegovem m-
nju je vojna med Italijo in Ju-
goslavijo neizogibna, če dobi Reka
ali pa Jugoslavija.

Washington, D.C., 3. oktobra.
Monarhistični tajnik Daniels je
predložil senatu brzojavko
admirala Knappa, vrhovnega po-
voda evropskih vodah, ki se
povezuje, da je intervencija ameriš-
ke pomorske flote v Trogirju pre-
prečila krvolitev, iz katerega bi se
prav lahko izcimila vojna
med Italijo in Jugoslavijo. Dalje
Knapp, da so italijanske
sile naprosile kapitana Boyda,
da poveljeval dotičnim pomor-

Brzojavna zveza med Reko in Zagrebom je pretrgana.

Rim, — Z reke brzojavljajo, da
je načelnik ondolne francoske mi-
sije zahteval, da mora d'Annunzio
vpostviti oprostiti brzojavno zvezo z
Zagrebom, glavnim mestom Hrva-
ške, katero je pretrgal. D'Annun-
zio je odgovoril, da on se smatra v
vojni z Jugoslavijo in vsled tega
ostane meja zaprta.

Paiz — Odnosaji med Italijani
in Jugoslavlani v pekrainah ob
Jadranskem morju so zele napeti
in v krogih mirovne konference
prevladuje bojazen, da izbruhne
nova balkanska vojna.

Včeraj je prišlo poročilo, da so
Američani morali posredovati v
Splitu med Italijani in Jugoslo-
vani, ki so že bili na robu krvave
ga konflikta. Split je zdaj pod
kontrolno ameriških pomorščakov.

Vesti da Jugoslovija mobilizira
čete se nadaljujejo.

Tukajšnji srbski poslanik je
opisal dogodek v Trogirju takole:
"Dne 28. septembra se je izkr-
calo na suho 500 ameriških po-
morščakov z ladje "Olympia." Pomorščaki so takoj užgali čete
italijanskih vstašev pod povelj-
stvom diktatorja Fanfogno, ki je
posnemajoč d'Annunzija na
Reki — bil polastil se mesta. Ita-
ljani so zbežali in pustili za seboj
oklepne avtomobile, strojnice, gra-
nate in zastavo z napisom, da je
Fanfogna diktator v Trogirju.
Fanfogna je bil ujet in izročen
pristojnim oolastem. Nekaj ur po-
zneje so prišle v mesto srbske čete
iz Splita, ki so oile navdušeno
sprejete. Američani so oddali
Srbom vpljenjene avtomobile,
orožje in za stavo nakar so zapu-
stili mesto in se vkrcali nazaj na
svojo ladjo, ki je ostalala v pri-
stanišču na prošnjo Jugoslovanov.
Bati se je, da Italijani ponove na-
pad na Tregir."

Monarhistično gibanje na Ogrskem.

Budapest, 4. okt. — Po celem
mestu so se naenkrat prikazali
veliki oklici, ki pozivljajo narod,
brez rali ke narodnosti ali vere, da
se zbere okrog monarhije. Zhte-
vajo tudi, da naj se narodna
skupščina takoj sestane in stori
potrebne korake, da se ustanovi
monarhija. To je prvi javni monar-
histični pojav od oktobra lanskega
leta.

Stavks železničarjev na An- gleškem je prišla do nenad- nega zaključka.

London, 6. okt. — Zdrmatično
nenadnostjo je bilo v nedeljo
popoldne množici čakajoči na
Downing cesti naznanjeno, da je
stavka, ki je privedla celo Angle-
ško skoro na rob revolucije,
končana in da se bodo stavkarji
kakor hitro mogoče vrnilo na
delo.

Pogoji sporazumljenja so v
obliki nekakega kompromisa.
Narodna unija železničarjev se
zaveže odpovedati strajk, vlada
pa obljubi, da bo obnovila poga-
janja, obstoječa mezdna lestvica
se bo nadaljevala za eno leto
mesto za šest mesecev, vpelje se
najmanj ob 51 šilingov za ves
čas, dokler so življenske potrebš-
ne 110 odstotkov višje kakor so
bile pred vojno.

Do sporazumljenja je prišlo v
konferenci, ki se je vršila med
delegati unij in ministrskim
predsednikom George Lloyd in
ministrom Andrew Bonar Law.
Pred to konferenco se je vršila
kabinetska seja.

Uradni pogoji sporazumljenja
so sledeči.

1. Uslužbeni se takoj vrnejo na
delo.

2. Pogajanja se bodo takoj pričela
in morajo biti končana pri
koncem leta.

3. Sedanja mezdna lestvica ostane
v veljavi do 30. septembra 1920
in vsaki čas po 1. avgustu se
lestvica lahko pregleda z ozirom
na sedaj obstoječe razmere.

4. Noben odrasel železniški
uslužbenec v Veliki Britaniji ne
sme prejeti manj kot 51 šilingov
tedenske plače, dokler so življen-
ske potrebščine 110 odstotkov
dražje kot pred vojno.

5. Železniške unije se
zavežejo, da bodo njihovi člani
delali složno z delavci, ki se vrne-
jo na delo ali ki so ostali na delu
med strajkom. Na drugi strani se
pa tudi ne sme preganjati
strajkarjev.

6. Kakor hitro se uslužbeni
vrnejo na delo, jim bodo izplačane
zaostale plače.

Washington, 6. okt. — Vsled
zaključka stavke na Angleškem je
bilo izdano takoj dovoljenje da
smejo takoj sdpluti že naloženi
parniki.

Plemenski izgredi v Arkan- sas.

Elaine, Ark. — Plemenski izgre-
di, kateri so se pričeli 30. sept.
so se zopet ponovili. Stevilo mrt-
vih je naraslo na pet belih in 16
črncev. Med ranjenci sta tudi dva
vojaka iz taborišča Pick. Izgredi-
niki so streljali na governerja, ki
je pozivljaj ljudstvo, da naj se
zdrži mirno. Strelji so zgrošili cilj.
Oblasti pričakujejo plemenske
izgrede tudi v Heleni in valed te-
ga je governer poslal vojaštvo v
to mesto. V Elvinu je sedaj nad
petsto mož vojaštva ki patroli-
rajo ulice.

Belgijski kralj v Ameriki.

New York, 3. okt. — Belgijski
kralj Albert v družbi svoje žene
Elizabete, sina in petnajstih dru-
gih odličnih Belgičev je včeraj
stopil na ameriška tla. Danes se
vrši slavnostni sprejem. Belgij-
ski kralj je prvi vladajoči mona-

rh, ki je stopil na ameriška tla.
Do danes še ni bilo nobenega kra-
lja tukaj odkar obstoje Zdrružene
države. Albert je obločen v uni-
formo navadnega vojaka brez vseh
kraljevskih znamenj. njegova že-
na je tudi v navadni beli obleki.
Prvo vprašanje kralja je bilo, ko
je stopil na suho, kako je z
Wilsonovim zdravjem.

Ruggero Gothardi predalga hitro akcijo mirovni komfer- enci.

Pariz, 6. okt. — Ruggero Go-
thardi, predsednik demokratične
avtonomistične stranke na Reki
je predložil mirovni konferenci
apel za "hitro akcijo, ki ima rešiti
Reko propada." Gothardi pravi,
da bo apeliral tudi na senatni od-
sek za zunanje zadeve v Zdru-
ženih državah. Njegova stranka je
za avtoriteto, nevtralnko Reko.
Gothardi je proti anektiranju Re-
ke k Italji, ker tedaj bi bilo me-
sto izolirano in mrtvo v gospodar-
skem oziru; če bi bila Reka anek-
tirana k Jugoslaviji, potem bi bi-
lo mesto "večni "trn v peti Ita-
ljanov" in večni vir preprirov in
sovražtva. Dalje je dejal Gothardi
da je na Reki izginilo pol milijar-
de kroa v zadnjih osmih mesecih
in danes ima mesto 200 milijonov
kron dolga.

Henry Ford aretoyan kot "speeder."

Ironwood, Mich., 4. okt. —
Okrajni šerif Koski je včeraj
aretoyal Henry Forda. Avtomobil
v katerem se je vozil Ford, jih je
zasledoval. Fordova partija je bila
že udobeno nastanjena v St. James
hotelu, ko je prišel šerif za nji-
mi. Eden izmed partije se je vedel
nekako osabno, ko pa je videl
veliko šerifovo zvezdo, mu je
palo srce v hlače. Koski niti ni
znan, da je napravil tako dober
lov. Mr. Ford se bo moral pred
mirovnim sodnikom zagovarjati
radi kršenja voznih postav. Z Mr.
Fordom je njegov sin Edsel in
par družinskih prijateljev, ki
potujejo po Gorenjem polotoku.

Italija zapove odpravo reške blokade.

Rim, 4. okt. — Epoca poroča
da je italijanska vlada zapovedala,
da se blokada Reke dvigne in da
se devoli dovoz hrane in pošte v
mesto. Ta korak je bil storjen
potem, ko je vlada dobila in pre-
učila protest od reškega narodnega
zbora.

Pazite.

Zdravstveni uradniki nam
sporočajo da bomo imeli zopet
influenco odočo zimo, ako ne
bode ljudstvo pazilo nase. Og-
ibanje povratka te epidemike je
zelo važno, ker vsaki ve koliko
žrtv je zahtevala menolo zimo.
Bodite redni pri jedi, držite se
proste toda tečne hrane, hodite
raje nego da bi se vozili v natla-
čenih karah, in trošite Trinerjevo
Grenko Vino ki vam bode
ohranilo odprto črevesje ter ojači-
lo rezistenco v Vašem telesu.
Revmatizem v udih kitah ter
nevralgija so jesenske bolezni.
zato je sedaj pravi čas preskrbeti
si Trinerjev Liniment ki daje
varno olajšavo. Proti kašlju in
prehlajenju je Trinerjeva Seda-
iva najbolja. Vaš lekarnar ima
vsa ta zdravila v zalogi za Vas.
Joseph Triner Company 1333-
43 S. Ashland Ave. Chicago 111
(Copyright, 1919 by Joseph
Triner Company)

Hrana in blago v staro domovino. Posiljatev je garantirana.

Prva posiljatev ameriških rojakov njih sorodnikom v staro domo-
vino, katero je odpremil dne 11. junija iz Amerike American -
Jugoslav Relief, je varno in srečno dospela na svoje mesto, in ve-
selje, ki je zavladalo nad temi darili v stari domovini, je nepopisno.
Nobena stvar ne bi mogla bolj razveseliti rojakov in jim bolj pom-
gati v njih silnem pomanjkanju, kot posiljatev iz Amerike.

Mnogo tisoč rojakov je bilo tedaj, ki nikakor niso vrjeli, da bodo
posiljatev v resnici dospela na svoje mesto. Sedaj so se prepričali, da
je to mogoče, in tisoče pisem, ki prihajajo dnevno iz stare domovine,
potrjuje to, objednem pa naznanja silno potrebo, da se priredi druga
posiljatev v staro domovino.

Na prošnje tisočih rojakov se je Slovenska Narodna Zveza Ju-
goslovanskih Žen in Deklet zavzela, da odpošlje drugo posiljatev oble-
ke in živeža v staro domovino. Predno smo se odločili za ta korak,
smo storili vse, kar je potrebno, da se posiljatev garantira in da se
preskrbi za absolutno varnost vsakega zaboja. Stopili smo v zvezo z
ameriško vlado v Washingtonu, ki je odobrila posiljatev in jo bo
smatrala kot svojo zadevo. Izposloval se je s pomočjo United States
Shipping Board parnik, ki pelje blago do Trsta, in od tam naprej
z železnico v Ljubljano. Ameriška vlada garantira za varnost pošilja-
tve, kakor tudi zavarovalne družbe. Storili bodete neizmerno dobroga
svojim sirotnim starišem bratom, sorodnikom in prijateljem, če se
oprinete te prilike in pošljete v staro domovino obleko in
živež.

Predvsem bi priporočali, da pošljete kolikor morete obleke in čev-
ljeve, ker teh stvari ali v stari domovini ni ali pa so tako drage, da
jih ljudstvo ne more kupiti. Poleg omenjenega pa priporočamo za
posiljatev sledeče: Blago za obleke, spodnje perilo, jopiče, nadalje
milo, cvin, igle, riž, slačkor, kavo, mast, mleko v kantah, itd. Ne
sme se pa posiljati nobenega svežega mesa, nobene stvari, ki zna
na potu se pokvariti, nobeni vžigalci ali sploh kaj gorljivega, nobene
stvari v steklenih ali porcelanastih posodah. Če pošljete mast, jo
morate poslati v zacinjeni posodi.

Če ste namenjeni poslati v staro domovino, tedaj se morate ravnati
po sledečih točkah, ki so odobrene od primernih oblasti in ki so v
vašo korist ter hitrejšo poslovanje. Prosim vas, da se teh navodil do-
besedno držite, ker če ni vse tako, kakor predpisano, ne moremo
garantirati, da pride vaše blago naprej.

Velikost zaboja je dvojna: Prva velikost je 36x24x12, druga ve-
likosti 36x24x13 le zaboje te velikosti se bodejo spre-
jemali in če so kake druge velikosti se absolutno
odkazuje. Zaboji morajo biti okovani z železnimi obroči, in debeleost
desk, iz katerih je delan zaboj ali kišta, mora biti sedem osmink
palca. Take kište lahko sami naredite, kakor predpisano, ali pa če
vas je več skupaj, pojdite v svojem mestu v tovarno, kjer vam jih
naredijo, kakor tukaj napisano, ali če imate v svoji naselbini zastop-
nika, so obrnite nanj. Če pa stanujete v bližini Clevelanda, lahko
zaboj v Clevelandu naročite pri Frank Hudovernik, 1052 E. 62nd
St. Cleveland, O. kateremu dopeljete \$3.50 za veliki zaboj in \$2.50
za mali zaboj. On vam preskrbi zaboj, ki se vam dopelje po ekspresu,
in ekspres plačate vi. Pomnite, da nobenih zabojev, drugače kot
gori omenjeno, se ne bo sprojevalo in odpošiljalo. Kdor naroči
zaboj v Clevelandu, mora biti njegov naročilo v Clevelandu, najkas-
neje do 15. oktobra. Na poznejša naročila se ne bo oziralo, in se bo
vrnilo že morda prejeti denar.

Ko ste nakupili potrebno blago, ga položili v zaboj, katerega mora
te dobro in trdno natlačiti, zabite pokrov in naredite naslov kot sledi:
Zgoraj v levem kotu napišite svoje inatančni naslov, v sredini pa
ime, priimek, vas, hišna številka, zadnja pašta, okraj, dežela prejem-
nika. Tu si oglejte vzorec.

John Babnik, 114 Smith St., Cherokee, Kans.

Naj prejme Ana Babnik Vas Velike Lašče, št. 5

P. Velike Lašče Dolenjsko — Kranjsko — Jugoslovija.

Predno odpošljete zaboj po ekspresu v New York, morate naznaniti
na Frank Hudovernik, 1052 E. 62nd St. Cleveland, O. ki vam ne-
mudoma odpošlje potrebni že tiskan naslov kam se pošlje zaboj v
New York. Ta naslov pribijete s štirimi žebli na pokrov zaboja nad
naslovom zastari kraj. Ko imate naslov za New York pribit na zaboj-
ga odpeljate na ekspresno postajo, kjer ga stehajo. Na ekspresnem
uradu morate zahtevati za sebe duplikat in triplikat od posiljatelje.
Duplikat ohranite, vi triplikat pa morate poslati na sledeči naslov:
Frank Hudovernik, 1052 E. 62nd St. Cleveland, O. Objednem a
triplikatom pošljete za vsaki funt posiljatelje po 16 centov. Recimo,
da telhta posiljatev z zabojem vred 172 funtov, morate poslati 172
krat po 16 centov, to je \$27.52.

Pomnite, da ekspres do New Yorka morate plačati sami, zaradi-
tega imate cent ceneje pri funtu kot posiljatelj zabojev v Clevelandu.
Kdor pa slučajno pošlje zaboj v Cevaland, mora doposlati 17 centov
od funta, ker sicer se ne bo uopeševalo, kajti iz Cevalanda je treba
plačati vožnjo do New Yorka.

Vaš zaboj mora biti v New Yorku v skladišču najkasneje do 15.
novembra, letos. Če pride zaboj le en dan kasueje, nihče ne garanti-
ra, da gre naprej. Zato naj je da na ekspresni postaji poizveste, če
vam garantirajo da bo zaboj do 15. novembra v New Yorku. Pošljite
torej od vašega doma najkasneje okoli 5. ali 6. novembra, da ne bo
zamude. Pomnite, nikar ne pošiljajte zaboja po "frohtu" ampak po
ekspresu, ki vam garantira, da dospe ob pravem času v New York.

Dalje na Družbini strani.